

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Cena: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
petih vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.

Vprašanjem glede insertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev		Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6 mesecev		120—	120—	180—	
3 mesecev		60—	60—	90—	
1 mesec		20—	20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Še ena o narodnem sporazumu.

Pred dnevi smo govorili o narodnem sporazumu, torej o najnovejšem geslu opozicijskih politikov, med temi seve tudi našega Korošca. Pri ti priliki smo opozorili na ozadje te krilatice. Z lepodonečo besedo naj zakrije glavne krivice narodnega nesporazuma ter naj odvajajo politično debato v drugo smer. Za nas pa obstoja narodni sporazum v tem, da strmoglavimo dosedanje krivice s politične arene, da jih odinemo v stran in jugoslovanski narod združimo k skupnemu delu za enoto in veličino nove domovine, nove samostalnosti in nove svobode. Le tak narodni sporazum si lahko želi naš nepokvarjeni narod, v prvi vrsti seljaški narod, ki ga prav malo interesirajo sebične težnje užaljenih demagogov in ki hoče samo svobodo, samostalnost, blagostanje in napredek. Opozicijski politiki pa so obratno doslej storili vse, da preprečijo razvoj te samostalnosti, svobode, blagostanja in napredka! Varni so narod s pretiranimi lažmi o državni upravi, iskali so zveze z zunanjimi nasprotniki, pobijali so našo valuto, veselili se njenih nesreč in padcev, povsod pa so sejal nesoglasje, nesporazum, sovraščnost in narodna nasprotstva! Glede potrebe narodnega sporazuma smo si torej na jasnem:

Sporazum pomeni zajedniško falango vseh nacionalnih elementov v državi, enotno bojno črto vseh rodoljubov in državljanov, ki jim je državno in narodno edinstvo največja pridobitev sedanjosti ter delo za blagoslovljen napredek jugoslovanske domovine najsvetlejša skrb in dolžnost prihodnosti! Tako pojmovanje narodnega sporazuma in njegovo enotno nastopanje pri prihodnjih volitvah proti razkrajanju opozicijskega in federalističnega strankam moramo poglobiti še z novimi argumenti, z novimi dokazi. Da so sedanjí opozicijski politiki glavni krivci narodnega nesporazuma, glavni zapeljivci pokrajinskih mas, zlasti v Sloveniji in na Hrvaškem, in da je torej odžaganje teh politikov z drevesa naše notranje politike najnujnejša zadeva naše nacionalne politike, o tem ni dvoma.

Ne pozabimo pa na njihovo početje, na njihova brezvestna dejanja, s katerimi so kakih začetno navdušenje jugoslovanskega naroda, njegovo vero v bodočnost nove države ter zastupljali voljo našega prebivalstva do mirnega sožitja in plodovitega vsakdanjega udeleževanja tako v kulturi kakor na ostalih poljih javnega delovanja! Pomislimo v tem oziru samo na njihovo stališče do posestnega stanja naše države, torej v vprašanju, ki je v vseh državah in pri

vseh narodih nedotakljiva svetinja državnega in političnega življenja. Pomislimo na stališče hrvatskih in slovenskih ter muslimanskih opozicijskecev glede Makedonije, glede Primorja, glede Albanije in Bolgarije! Dočim so bratje Srbi in vsa srbska javnost, čim se je osnovala enotna jugoslovanska država, zavzeli napram zapadnim delom države popolnoma korektno in patriotično stališče ter prenašali petletno diplomatsko borbo za nesrbske, jadranske kraje, za slovenske in hrvatske obmejne interese ter v tem oziru nikdar podali niti dvoilčne izjave, so opozicijski slovenski in hrvatski politiki neprestano izzivali srbska nacionalna čustva ter izdajali Makedonijo Bolgarom in Albaniji, stopali v stike z Madžari in Italijani, pisali po rimskih listih o srbski nevarnosti na jadranski obali, potrjevali posestno stanje današnje Italije v Julijski Benetiji in v Istri ter zapuščali lastno vladno in lastno diplomacijo v boju proti italijanskim aspiracijam, v boju za Reko, Dalmacijo in za mednarodno priznanje manjšinske pravice za suženjih Jugoslovancev, Hrvatov in Slovencev pod Italijo. V svoji brezvestnosti so opozicijski klerikalci in Radičevci prekoračili vse meje dopustnosti ter kratkomo iz notranjih ustavnih razlogov pobijali integriteto, skupnost jugoslovanskih dežela in jugoslovanskega naroda v novi državni enoti.

Sedaj pravijo ti politiki, da so se preorijentirali. Korošec oznanja o Radiču, da ni več proti državi, da je za Jugoslavijo, za skupen državni teritorij! Mi vemo, da ta trditve ne drži, še pred par dnevi je Radič dovolil na Dunaju bolgarskemu novinarju intervju, v katerem je jasno in javno prodajal Makedonijo, to našo najlepšo pokrajino, bolgarskim imperijalistom. Toda če drži, tedaj morajo politiki kakor Korošec, Radič in Spaho izjavljati tudi posledice iz takega samopriznanja ter namesto ljutega opozicijskega boja stopiti v zaslužni pokoj! Njihova politična zabloda je bila velikanska. Zadržali so zagrizen, nesmoteno in nejasno politiko pet let državnega in splošno javnega, gospodarskega in kulturnega razvoja. Zdi pa se, da ti politiki nimajo zgodovinske vesti, da se ne zavedajo posledic svojega delovanja, da ne pretehtajo škode, ki so jo povzročili s svojo federalistično, revizionistično in opozicijsko politiko. Zanje je politika neodgovorno igranje in osebno uveljavljanje brez čuta odgovornosti za neuspele akcije. Za neuspešni akcijami tiče ogromni zadržki naravnega razvoja našega gospodarstva, financ, kulture in

vsega javnega življenja, leži krivda na nekonsolidaciji notranjih razmer, na agresivnosti zunanjih naših nasprotnikov, zlasti na agresivnosti Italije, Bolgarske in Madžarske. Vse to nihilistično delovanje v notranjosti so ti nesrečni politiki podprli še s srdito akcijo proti

teritorialni nedotakljivosti Jugoslavije ter prodajali naše državno in nacionalno ozemlje inozemstvu.

Čas je, da sami stopijo v pokoj in da vsaj na ta način popravijo zgodovinsko škodo, ki so jo zadali našemu narodu in naši domovini!

Prva faza krize končana.

Posvetovanje krone končano. — Volitve neizogibne. — Potrtost v opozicijskem bloku.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Z večerajšnjim dnem se smatra, da je prva faza parlamentarne in vladne krize, ko je vladar vodil posvetovanja z voditelji parlamentarnih skupin in ostalimi politiki o splošnem parlamentarnem položaju, povsem zaključena. Včeraj popoldne so se vrstili važni dogodki, ki bodo odločilni za razplet krize. Včeraj je kralj imel, to lahko trdimo na podlagi zanesljivih informacij, zadnja posvetovanja s posameznimi politiki in je skoraj izključeno, da bi bili na dvor pozvani še zastopniki hrvatske republikanske seljaške stranke, ker se ta stranka do danes še ni precizno, lojalno in odkrito izrazila o svojem stališču napram monarhiji in sedanjí državni enotnosti, vsled česar ni iz državnihških ozirov oportuno, da bi se konsultirali Radičevi zastopniki. Včeraj popoldne so bila zadnja posvetovanja po temle vrstnem redu:

Bivši minister za socialno politiko dr. Peleš kot dober poznavalec hrvatskih razmer, ki obenem vživa velik ugled in avtoriteto, je bil prvi pozvan na dvor ter je njegova avdijenca trajala od 16. popoldne do 17.20. Po končani avdijenci je dr. Peleš našemu dopisniku izjavil, da je Nj. Vel. kralju pojasnil politični položaj. V razgovoru je dr. Peleš omenil, da je Nj. Velikanstvo kralj vsestransko informiran o celokupni politični situaciji in o vseh momentih, ki bodo odločilno vplivali na razbistrenje sedanje krize. Po izjavah dr. Peleša smemo sklepati, da se kriza najbrže konča v najkrajšem času, morda celo še pred samimi praznovstvenimi velikonočnimi prazniki.

Vodja zemljoradnikov Voja Lazič je bil v polurni avdijenci od 17.20 do 18. Lazič je pojasnil kralju stališče svoje stranke in način, kako bi se imela rešiti sedanja težka kriza. Kralj je pa z njim predvsem razgovarjal o povodnih in o povzročeni škodi ter se je zanimal za podatke, ki jih je Lazič dal kot zastopnik kmečkega naroda, kako bi se najuspešneje in najhitreje moglo pomagati po povodnih prizadetemu prebivalstvu ob Savi, Donavi in ob drugih rekah.

Načelnik samostojnega demokratskega kluba dr. Edo Lukinič je bil nato od 18. do 19. pri kralju. Takoj po avdijenci je dr. Lukinič našemu dopisniku podal kratka pojasnila o poteku avdijence. Zastopnik samostojnih demokratov je kralju podal jasno in točno mišljenje o rešitvi krize, naglašujoč, da so volitve in to čimskorajšnje volitve — edino in najbolj sigurno sredstvo, da se politična in parlamentarna kriza v eni ali drugi smeri reši na dobro države in naroda. Po zatrdilu dr. Lukiniča je pričakovali odločitve glede rešitve krize v najkrajšem času, morda v nekaj dneh in v vsakem momentu ter pride suverena volja Nj. Vel. kralja glede poveritve mandata za sestavo vlade do izraza ali jutri ali pa na prvi dan praznovstvene noči.

Naravno, da so se po končanih avdijencah snodj pojavile razne kombinacije o novi vladi in nje nalogah. Opozicijski blok še vedno forsira z vsemi silami v svoj skrajni ubanost in potrtost poslovno vladu kot edino najugodnejšo rešitev krize. Na obzorju pa se pojavlja bolj in bolj kombinacija volilne vlade.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Samostojni demokratje in radikali računajo, da krona poveri danes ali jutri volilni politični osebni mandat za sestavo nove vlade. Res še ni znana vsebina tega mandata, toda v radikalnih vrstah je splošno prepričanje, da je prva faza krize zaključena in da pride na površje vlada, ki bo imela razpustiti narodno skupščino in izvesti nove volitve. Kljub temu, da je kralj že dobil jasno shiko o parlamentarni situaciji in o razpoloženju posameznih parlamentarnih skupin, skuša opozicijski blok pritiskati v javnost potom svojega tiska, da bi krona pozvala na posvetovanje predvsem zastopnika Radičeve stranke in za tem zastopnike Nemce in džemijeta.

— Vremenska napoved, Dunaj, 24. aprila. Uradna vremenska napoved za 25. t. m. Sprva lahko izboljšanje, gorkeje, spremenljivo oblačno, nestalen vremenski značaj traja dalje.

TROCKIJ O SPORU Z ROMUNIJU.

— Pariz, 25. aprila. (Izv.) Trockij je izjavil v novem pogovoru z zastopnikom „United Presse“ glede pričakovane konfliktne med Rusijo in Romunijo, da se Rusija nikakor ne pripravlja na vojno z Romunijo. Noče pa reči, da bi bila vojna baš nemogoča. On osebno ne vidi ničesar, kar bi to vojno pripravljalo, ako bi bilo kaj takega, bi on moral to vedeti kot načelnik vojnega ministrstva. Trockij mu je razložil tudi kako se bodo razvili teritorialno milico in znižati redno vojsko, izjavljajoč, da je bila ta pripomoč k miru za ruske vlado.

Nova Radičeva izjava.

Radičev slavospev.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Danes je v Beograd prispela iz Sofije številka policijskega glasila bolgarske vlade „Demokratski Zbor“ z dne 21. t. m., v katerem objavlja bolgarski novinar Dobrijanov vsebino svojega razgovora s Stjepanom Radičem na Dunaju. Dobrijanov označa Radiča kot najagilnejšega propovednika miru na Balkanu. Radič je dopisniku med drugim izjavil, da zelo rad razgovarja s Slovani, treba se je medsebojno spoznati, ako hočemo med sabo živeti v miru. Naglašal je pacifizem Hrvatov, rekoč: »Mi Hrvati misimo ekspanzivni, nimamo agresivnega duha in nočemo tega, kar je tuje ter smo hrabri in močni le v defenzivi. Vi Bolgari, kolikor Vas poznam, bili sem namreč že na Bolgarskem, vi ste taki kot mi Hrvate. I vi ste kmetijski narod, kakor smo mi, i vi nimate agresivnega duha in ste silni v defenzivi.«

O Srbiji je Radič izjavil: »Srbi so povsem drugačni, oni so ekspanzivni, oni imajo napadenen ofenziven duh in asimilacijske lastnosti. Oni še niso preživeli duhovnega osvobođenja, kakor smo je mi Hrvatje in vi Bolgari. Srbi so samo politiki. V svoji politiki streme samo za pridobitvijo ozemlja. Ni jim pa za potrebe naroda. Sedaj se v Srbiji nazivlja kmet »skot«. Treba je pri srbskem narodu vzbuditi stremeljenje za duševnim osvobođenjem in enakega duha, kakor smo mi.«

Glede parlamentarne krize je Radič bahavo izjavil, da se kriza konča s padcem Pašica, Padec Pašica je neizogiben. Pašić se je preživel in ne razume sedanjega narodnega življenja. Zlomiti je treba Pašičevo centralistično ekspanzivnost. Sestava opozicijskega bloka je odločilen korak k napredku demokracije med Srbi. Opozicijski blok, če pride na vladu, vzpostavi normalno politično stanje, red, zakonitost in pojejo za legalno borbo.

Aleksej Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

XX. POGLAVJE.

Prva Aelitina povest.

Tumo, to je Mars, so naseljevali pred dvajsetimi tisočletji Aoli — rdečkasto-rumene rase. Divja plemena Aolov, lovci, ki so žrli ogromne pajke, so živeli v ekvatorialnih gozdovih in močvirjih. Samo nekaj besed v našem jeziku je ostalo od teh plemen. Drugi del Aolov je naseljeval južne zalive velike rube zemlje. Tam so vulkanske kotline s slanimi in sladkovodnimi jezeri. Prebivalstvo je lovilo ribe ter jih nosilo pod zemljo in skladalo v slana jezera. V globine teh kotlin so bežali pred zimskim mrazom. Še zdaj je videti tam griče iz ribjih kosti. Tretji del Aolov se je naselil blizu ekvatorja v podnožju gorā povsod, kjer žubore iz podzemlja vroci pitne vode. Ta plemena so znala graditi bivališča, gojila so dolgožlake haše, borila se s pajkocerji ter častila krvavo zvezdo Talceit. V enem izmed plemen, ki je bilo naseljeno v blaženi pokrajini Azore, se je pojavil nenavaden šoh. Bil je sin pastirja, zrastle je v gorah Lizijazira in ko je bil star 30 let — se je spustil v naselbine

26

Azore, hodil od mesta do mesta in govoril takole: — Videj sem sen: odprlo se je nebo in padla je zvezda. Pognal sem svoje haše na oni kraj, kamor je padla zvezda. Tam sem zagledal v travi ležečega sina neba. Bil je velike postave, njegovo lice je bilo kakor sneg na gorskih vrhovih. Dvignil je glavo in zagledal sem, kako prihaja iz njegovih oči svetloba in brezumje. Prestrašil sem se, padel sem vznok in ležal dolgo, kakor mrtev. Slišal sem, kako je sin neba vzel mojo pastirsko palico ter pognal moje haše in zemlja je drhtela pod njegovimi nogami. Zaslišal sem tudi njegov močni glas, govoril je: »Ti umreš, kajti jaz hočem tako.« Toda jaz sem odšel za njim, ker so se mi smilili moji haši. Bal sem se mu približati. Iz njegovih oči je odseval zloben ogenj in vedno znova sem padal vznok, da bi ostal živ. Tako sva hodila več dni ter se oddaljevala od gor v puščavo.

Sin neba je udaril s pastirsko palico po kamnu in prišel je voda. Haši in jaz smo pili to vodo. In sin neba je dejal — postani moj suženj. Tedaj sem začel pasti njegove haše in on mi je metal ostanke jedi, ki so bili grenki.

Tako je govoril pastir prebivalcem po mestih in trgih. In še je govoril: Krotke ptice in mirne zveri žive, ne da bi vedele, kdaj poginejo. Toda že je razprostril roparski ih svoja ostra krila nad žerjavom in pajek je spredel mrežo in oči strašnega čar goze skozi vijoličasto goščo. Bojte se, Vi nimate

tako ostrih mečev, da bi uničili zlo, in vaše stene niso tako krepke, da bi se ogradili od njega, vi nimate tako dolgih nog, da bi ušli od vsemogočnega zla. Vidim — nebo se odpira in hudobni sin neba pada v naše naselbine. Njegovo oko je kakor rdeči ogenj Talceit.

Prebivalci mirne Azore so v strahu dvigali roke, ko so čuli te besede. Pasir pa je še govoril:

— Kadar te išče krvoželjni ča z očmi skozi goščo — postani senca in nos ča ne zavoha vonja tvoje krvi. Kadar pada ih iz rdečkastega oblaka — postani senca in oči ih te bodo zaman iskale v travi. Kadar v svetlobi dveh lun — ollo in lidha — zloben pajek citi opleta ponoči s pajčevino tvojo kočo — postani senca in citi te ne ujame. Postani senca pred zlom, bedni sin tume. Samo zlo privlačuje zlo. Vrzi proč vse, kar je sorodno zlu, zakopli svoje sovraštvo pod pragom koče. Pojdi k velikemu vrelcu SOAM in umij se. In postaneš neviden zlobnemu sinu neba — zaman bo njegovo krvavo oko prodiralo tvojo senco.

Prebivalci Azore so poslušali pastirja. Mnogi so šli za njim k okroglemu jezeru, k velikemu vrelcu SOAM.

Tam so nekateri izmed prihajajočih vpraševali: »Kako je mogoče zakopati zlo pod pragom koče?« Drugi so dejali: »Ne moremo zakopati zla, ker so nas razžalili sosede.« Tretji so se jezili in kričali pastirju: »Ti pas varaš — razžaljeni in besni so te

naščuvali, da bi uspal našo čuječnost in osvojil naše koče.« Zopet drugi so se dogovarjali: »Odpejmo brezumnega na skalo in vrzimo ga v vroče jezero — sam naj postane senca.« Ko je pastir čul to, je vzel ullo, leseno piščalko, ki je imela na koncu na rikutniku napete strune, sedel je med srđete, razdražene in presenečene ter je začel igrati in peti. Igral in pel je tako divno, da so utihle ptice, obstal je veter, polegale so črede in solnce se je ustavilo na nebu. Vsakemu poslušalcu se je tisti hip zazdelo, da je že zakopal svoje zlo pod pragom koče. Mnogi so odšli k jezeru ter se kopali.

Tri leta je učil pastir. Četrto leto so prišli iz močvirij pajkocerji ter navalili na prebivalce Azore. Pastir je hodil po naselbinah in govoril: »Ne dotikajte se praga, bojte se zla v sebi, bolj kakor smrti se bojte izgube čistosti.« Poslušali so ga in bili so taki, ki se niso hoteli uprati pajkocerjem in divjaki so jih pobili na prahih koč. Tedaj so se starišne mest dogovorili, vzele so pastirja, odpeljali ga na skalo in vrgli v jezero.

Pastirjevo učenje je šlo daleč za mejo Azore. Celo prebivalci pomorskih kotlin so izsekali v skalah njegovo sliko, kako igra na ullo. Zgodilo pa se je tudi, da so voditelji nekaterih plemen kaznovali s smrtjo one, ki so častili pastirja, kajti njegov nauk so smatrali za brezumen in nevaren. In glej, nastopil je čas, ko se je izpolnilo prorokovanje. V leto-prih tista doba je rečeno:

Dopisnik ga je prekinil z vprašanjem: »Ali velja to tudi za Makedonijo?« Radič je zadovoljno odgovoril: »Po vsej umevnosti! Za vso Jugoslavijo! Tudi za Makedonijo bo amnestija!« Končno je Radič izrazil upanje, da izvede blok pod svojimi zastavami skorajšnje volitve pod glavnim geslom: »Mir na Balkanu!« Važno je tudi to, da Srbije ni več.

Končno omenja dopisnik-novinar Dobričanov, da je Radič prošil za pojasnilo o avtentičnosti pobotnic, ki so bile predložene dr. Korošcu na dvoru v zadevi denarne podpore od strani sovjetske vlade v znesku 22 odnosno 30 milijonov aK, a pristavlja, da bo o tem poročal prihodnje.

Ministrski svet.

Vlada računa z volilnim mandatom.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Ministrski svet je sredi 18. do 21. razpravljati najprej razna aktualna tekoča vprašanja in resorne zadeve. Razmotriva je reparacijsko politiko napram Nemčiji. V svrhu podpirne akcije prebivalstva, ki je bilo prizadeto po zadnjih poplavih, je določen kredit 3 milijonov dinarjev in sicer 1 milijon kot prva pomoč prebivalstvu in 2 milijona za popravilo mostov in nasipov.

Minister financ dr. Stojadinović, ki se je te dni mudil na Sušaku, da se je osebnost poudaril o potrebah gospodarskih, trgovskih in pridobitnih krogov, je poročal o investicijah za ureditev pristaniške luke na Sušaku, s čimer bi bil olajšan redni in hitri promet. V ta namen je določen kredit 20 milijonov dinarjev.

Končno je ministrski svet razpravljala o politični situaciji in o poteku včerajšnjih avdienc pri kralju. Ministri niso hoteli o tem dati nikakega pojasnila. Ugotovljeno je, da vlada računa z volilnim mandatom in da se dne 3. maja na skupščinski seji prečita ukaz o razpustu skupščine in o razpisu volitev.

Razpust nemških organizacij.

Konfiskacija premoženja.

— L. Davidović se zavzema za »Kulturbund«.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Na ukaz notranjega ministrstva in v smislu predloga ministrstva prosvete so začele politične oblasti v Vojvodini z razpustom vseh organizacij, včlanjenih v novosadskem »Kulturbundu«. Premoženje centrale in podružnic, arhivi in blaginje so bili zaplenjeni, lokalni zaplenjeni. Denar je bil deponiran pri političnih oblasteh.

Ljuba Davidović je izjavil beogradskemu dopisniku novosadskega »Deutsches Volksblatt«, da je treba obzorovali postopanje vlade, ki je prišla z razpustom Kulturbunda. Današnja »Samouprava« graja izjavo Ljube Davidovića, ki popolnoma diskvalificira njegovo domoljubje ter je sledila zgolj iz strankarsko - politično-taktičnih ozirov. »Samouprava« nasprotno naglašja, da je razpust stediš iz popolnoma utemeljenih razlogov, ker je imela vlada na razpolago zadostne dokaze o delovanju Kulturbunda. List dalje tudi opozarja na delovanje voditelja Nemcev posl. dr. Kraffa pred vojno v Bosni, ko je nastopal proti društvu »Prosveta« in srbskemu učitelstvu. Voditelj Nemcev zasleduje sedaj tudi povsem druge cilje in metode, kakor jih Nemci na zunaj kažejo. Dalje je treba opozoriti na postopanje dveh nemških zdravnikov v Odžaku, ki sta zavrnila s cirilico pisan uradni spis. Vse to dobro ve Ljuba Davidović in se je torej treba čuditi njegovi taktiki, ki zagovarja Kulturbund.

RADIČEVI INTERVIEVI

KVARNI BLOKU.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Zadnje dneve v opozicijskem bloku vlada dajejo optimistično razpoloženje se je nekoliko poleglo. V bloku je nastopila precejšnja potrtost in nezadovoljstvo radi tega, ker kvarijo vsako akcijo opozicijskega bloka neprestani Radičevi intervjui, ki se sedaj pojavljajo v francoskem tisku in ponavljajo v bolgarskem. Mnogo presenečenja pri opoziciji in v vodilnih krogih globok vtis je napravila Radičeva izjava, ki jo je dal dunajskemu dopisniku poloficijskega glasila bolgarske vlade »Demokratski Zgovor«. V tej izjavi Radič hvali Bolgare kot mirotvoren in miroljubljen narod, dočim slika Srbe kot agresivno pleme. Akcijo opozicijskega bloka je tudi pokvaril Trumbićev velikonočni članek v splitski »Hrvatski Rijeci«, v katerem se naglašja program hrvatske narodne federacije. Trumbić slika Hrvate kot kulturni narod, dočim so Srbi zastopniki turškega Orijenta. Vse te članke je znal tisk nacionalnega bloka spretno izrabiti in opozoriti odločujoče faktorje na prave cilje, ki jih zasledujejo opozicijske stranke. V opozicijskem bloku vzbuja tudi splošno nezadovoljstvo Radičev članek v zadnjem »Slobodnem domu«, v katerem napada zopet dr. Korošca in je znano,

da skuša Radič obdržati stike z dr. Korošcem samo do razpisa novih volitev, da se takoj po razpustu skupščine od njega odcepi in da nastopi s samostojnimi kandidaturami v Sloveniji proti dr. Korošču. Opozicijski blok skuša v zadnjem trenutku tudi doseči na kak način volilni sporazum in to med Korošcem in Radičem na eni strani in med zemljoradniki in Spahovci na drugi strani. Ta volilni sporazum bi šel tako daleč, da bi blok skupno kandidiral v somborskem okraju demokrate dr. Ivana Ribarja, blok bi tudi skupno nastopil v Makedoniji proti radikalom.

Italijansko-češkoslovaška zvezna pogodba.

Rimska pojasnila. — Vesti nemškega tiska.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) Vesti, razširjene po pariškem »Matinu«, da se skoraj sklene v Rimu specialna zavezniška pogodba med Italijo in Češkoslovaško, na enakem temelju, kakor je sklenjena pogodba z Jugoslavijo, se v tujakih diplomatskih krogih pozitivno ne potrjuje. Francoski list spravljaja pri tem v zvezo potovanje prezidenta Masaryka v Italijo. Priporočiti je treba, da prezident Masaryk potuje iz Genove direktno na Sicilijo in Taormino in se v nobenem slučaju ne dotakne Rima, kjer bi se imela skleniti zvezna pogodba. Omeniti je dalje, da so odnosi med Italijo in Češkoslovaško prijateljski in da so dani vsi pogoji za sklenitev prijateljskega sporazuma. Na obeh straneh obstoja trdna volja, da obe vladi skupno sodelujejo pri rešitvi vseh v poštev prihajajočih političnih in gospodarskih problemov. Sklenjena trgovska pogodba in razvoj dobrih trgovskih odnosov med obema zemljama najbolj jasno dokazujeta realnost obstoječega prijateljstva.

— Praga, 25. aprila. (Izv.) Na vodilnih mestih demotivirajo obliko »Matinove« vesti o sklenitvi prijateljske pogodbe med Italijo in Češkoslovaško. V diplomatskih krogih samo omenjajo, da je sledilo po sklenitvi repatske pogodbe z Jugoslavijo zblizanje med Italijo in Češkoslovaško in da sedaj razmotrivajo vprašanje, kako bi se imela Italijansko-jugoslovaška pogodba razširiti tudi na Češkoslovaško. Sklenitev take pogodbe, čeprav so že dani temelji, pa ne more sediti sedaj, ker ima dr. Beneš namena v tem poletju odpotovati v Ameriko, kjer bo imel več predavanj.

Šest točk ameriške zunanje politike.

— New York, 24. aprila. Predsednik Coolidge je imel na letnem običnem zboru »Associated Press« velik politični govor. Del govora, ki se nanaša na zunanjo politiko, obsega šest točk:

- 1.) Coolidge izjavlja, da Zedinjene države odklanjajo vstop v Društvo narodov. Ta sklep je smatrali za končnovenjaven.
- 2.) Vojni dolгови zaveznikov napram Ameriki ne morejo biti predmet kake gospodarske konference. Ameriška vlada se je že od nekdaj branila, da bi se ta problem obravnaval na kakšni mednarodni konferenci.
- 3.) Coolidge upa, da bo mogoče po uređitvi reparacijskega vprašanja sklicati razorožitveno konferenco po vzoru washingtonske. Napočni je misliti, da imajo drugi narodi za Zedinjene države veliko simpatije. Vendar pa sodi Amerika, da se lahko postavi načelo razorožitvenemu gibanju, ker je njena pozicija taka, da jej ustvarja zaupanje.
- 4.) Predsednik se izjavlja za pristop Zedinjenih držav k mednarodnemu razsodišču in k ustvaritvi mednarodnega zakonika.
- 5.) Coolidge upa, da bo načrt izvedenec omogočil rešitev reparacijskega problema. Amerika se hoče udeležiti načrta s posojili, v njem označenimi.
- 6.) Glede reparacijskega problema ugotavlja z zadovoljstvom, da je bilo poročilo izvedencev sprejeto simpatično in da je Nemčija prijavila pripravljenost za sodelovanje. Coolidge meni, da bi mednarodne konference bile sredstvo, da se utrdi in zagotovi svetovni mir.

Coolidge naglašja končno ameriško dolžnost napram človeštvu, da poda o stvari potrebno pomoč ter ima služiti svetovnim mirnim ciljem.

— Pariz, 24. aprila. (Izv.) »Petit Journal« piše o govoru predsednika Coolidge, da ni podal nič novega. Amerika se udeležila zgolj pri posojilu 800 milijonov zlatih mark, sicer pa ne ukrene ničesar. Coolidge je jasno povedal, da Amerika ne dovoli nikake redukcije vojnih dolgov. Iz česar sledi, da se tudi nemški reparacijski dolg ne bo znižal. Tudi napram Društvu narodov vtraja Amerika na svojem negativnem stališču. »New York Herald« izjavlja, da se je pri-čakovalo, iz Coolidgevega govora resen opomin na Evropo, sledila pa je brezpomembna akademična izjava.

Gothardska železniška katastrofa.

Dr. Helferich mrtev. — Glavna krivda katastrofe.

— Bern, 24. aprila. (K) Švicarska brojavna agencija potrjuje, da sta izgubila življenje povodom železniške katastrofe pri Bellinzoni nemški poslanec dr. Helferich in njegova mati.

— Bellinzona, 24. aprila. (Wolf). Nemški konzul v Lugani javlja, da so na podlagi dobljenih dokumentov ugotovili, da se posl. Helferich in njegova mati nahajata med žrtvami železniške nesreče.

— Bellinzona, 24. aprila. (Izv.) Strokovnjaki so ugotovili, da je skrivni železniški katastrofo tudi ponesrečeni vlakozvođa Cayrol, ki je bil ob opozoritvi syo-

jega pomočnika vasil preko varnostnega signala. Popolnoma nepojasnjeno pa je doslej, zakaj je bila uvozna kretica sploh usmerjena proti razširjenemu kolodvoru, kar je moral ob tem času po vozni redi voziti od severa brzovlak, ki ni imel nikake zamude in je še celo dve minuti prej prišel. Te dve minuti ste bili za oba vlaka usodepolni. Če bi bil nemški vlak le eno minuto pozneje privozil, bi bil južni vlak neovirano postal usodepolno mesto in bi bilo edino to, da bi nemški vlak zavozil na razširni kolodvor, ne pa na glavni kolodvor. Odločivci, potniki pripovedujejo, da so videli kako je bruhnil v drugem vozu visok plamen in da so obenem začuli obupne klice na pomoč iz gorečega voza. Potniki v tem vozu so ravno tako goreli kakor, če bi jih vrtil v kak krematorij. V trenutku je plamen vpepelil vse potnike. Švicarska vlada ne bo na svojih prozih več dovolila promet tujih vozov s plinovo razsvetljavo.

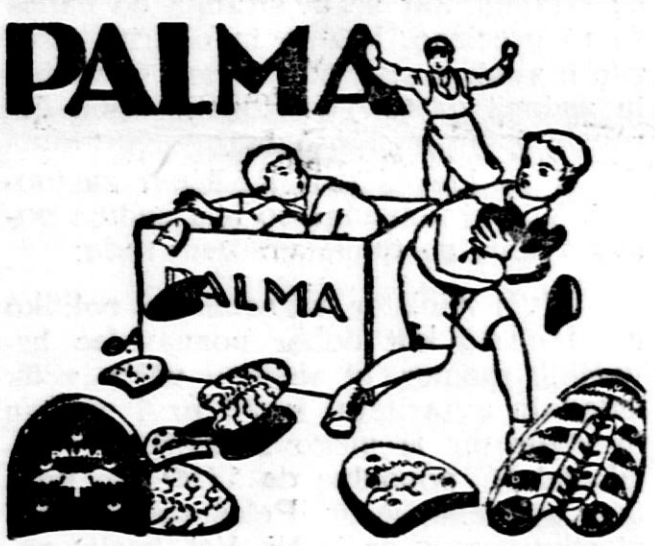
— Bellinzona, 25. aprila. (Izv.) V mrtvašnici je položenih petnaest sežganih trupel brez glave. Truplo Helfericha so spoznali po prstanu na roki, na katerem je bilo vezano njegovo ime, kakor tudi po ministrstvenem potni listu in spisu, ki se nanašajo na vprašanje reparacij.

SLOVESNA OTVORITEV ANGLEŠKE RAZSTAVE V WEMBLEYJU.

— London, 24. aprila. O otvoritvi razstave poročamo še tele podrobnosti: Na slovesni način je otvorjena velika angleška razstava, ki obsega 90.000 ha. Razkrilo je v njej delo vseh narodov, obranih pod angleško zastavo.

Kralj Jurij je imel otvoritveni govor, v katerem je naglašal željo, da bi uspeh razstave prinesel trajne dobrine ne samo angleškemu imperiju, marveč vsemu človeštvu. Noben narod in nobena skupina narodov se ne more izločiti iz velikega toka mednarodne trgovine in ako ta razstava pripomore razvoju angleškega prometa, bo istočasno prispevala k dvigavanju gospodarskega življenja vsega sveta nad desorganizacijo, ki jo je ustvarila svetovna vojna. Prosim, da bi z božjim blagoslovom bila podeljena mojemu narodu enotnost in prosperanje ter da bi mir prinesel blagostanje svetu.

Ogromna množica je poslušala govor odkritih glav. Sledile so še druge otvoritvene svečanosti, na kar je bila poslana pozdravna brzolavka na vse postaje v državi. Pošto ravnanstvo se je obvezalo, da razpošlje kraljevo poslanico tekom petih minut po vsaj državi in da dobi tudi odgovor za kralja. Razstava znači triumf angleške industrije iz vseh delov države.

kavčuk pete in kavčuk podplate

neel dose in odrasli, ker so iste trpežne, poceni in prijetne za nositi

Mednarodni režim v Dardanelah

Kadar govorimo o Bosporu in Dardanelah, ne smemo prezreti srca bližnjega vzhoda — Carigrada, mesta, kjer se križata dva sveta, v kjer je interesna sfera dveh morij. Carigrad bo v bližnji bodočnosti znova igral svojo zgodovinsko vlogo. Utrjen prirodno in nedostopen neprijateljskim napadom, je ključni točki v svetovni vojni vsem zavezniškim naporom. Zavezniški brodovje je zamaš oblegalo tedanjo turško prestolico, bombardiranje težkih topov in aeroplanov ni imelo nobenega uspeha. Carigrad se je držal navzlic premoci protiturškega orožja. Velik strateški pomen Dardanel da daje še večjo veljavo Carigradu kot prometnemu križišču. Strateška važnost Dardanel je mnogo večja kot važnost Gibraltarija, kjer je morsk prehod 14 km dolg in 200 m globok in kjer pripada obala trem državam. Gibraltar morajo braniti močne angleške eskadre, v Dardanelah pa zadostuje peščica turških vojakov in nekaj topov. Pot po suhem, ki bo spajala dva sveta, bo vodila preko Bospora pri Carigradu in od tod v Indijo. Ta svetovna proga se otvori takoj, čim bo dovršena bagdadska železnica in most preko Bospora. Ko pa bo zgrajen tudi predor pod La Manchem, tedaj bo London direktno zvezan po suhem z Bombajem. Carigrad postane glavna baza te mednarodne prometne zveze. On je in ostane pristanišče med Evropo in Azijo, križišče krščanstva z islamom.

Pomen Dardanel ni samo evropski, temveč svetovni. Na morskoi ovini so zainteresirane črnomsorske in sredozemomsorske države, na prometni zvezi po suhem, ki je odvisna od Dardanel, ker gre preko njih, pa države s kolonijami, Angleška, Francija in Holandska. Zanimiv je ekonomski pomen Dardanel za evropsko gospodarstvo. Glavna evropske države, ki izvažajo živila — Madžarska, Jugoslavija, Bolgarija,

Romunija in Južna Rusija pripadajo donavski nižini. Vse države-konsumenti, izvzemši Avstrijo in Švico, meje deloma na Sredozemsko morje (Grška, Italija, Francija in Južna Španjka), deloma pa na Atlantični ocean (Portugalska, Španjka, Zapadna Francija, Belgija, Holandska, Angleška, Nemčija in Skandinavjka). Druga skupina držav ni toliko odvisna od Dardanel, ker dobivajo živila iz Amerike, Sredozemske države pa so zelo oddaljene od Amerike in morajo uvažati živila skozi Dardanele. Toda ne samo žito tvori glavni vir črnomsorske nižave nego tudi petroleji, premog, sladkor, predivo, volna itd. Večina teh pridelkov mora skozi Dardanele.

Ta ogromna važnost Dardanel zahteva njihovo popolno nevtralizacijo. Žal, da v Lausanni diplomacija ni mogla doseči tega cilja. Po uspešni vojni z Grško je kemalistična Turčija zavzela odločno stališče, da mora služiti Carigrad z Dardanelami v prvi vrsti turškim gospodarskim in obrambnim interesom. Zavezniška nesloga je kriva, da vprašanje mednarodnega režima v Dardanelah doslej še ni rešeno tako, kakor bi želele vse prizadete države. Jasno pa je, da bo morala prej ali slej Turčija odnehati, kajti v Dardanelah se križajo interesi dveh najmočnejših držav — Rusije in Angleške, od katerih je odvisna bodočnost te važne morske ožine. Usoda Dardanel je navzlic začasnim turškim uspehom v rokah tiste izmed obeh omenjenih velesil, ki se ji najprej posreči obnoviti svojo gospodarsko in vojaško moč.

Glasom določb lausanske mirovne pogodbe je prevzela Turčija nalogo, da nadzira in ščiti Dardanele. Ona imenuje tudi predsednika komisije, ki regulira promet in upravlja morskoo žižno v smislu mednarodne pogodbe. Ta naloga je seve zelo težka in delikatna. Interesi balkanskih držav, zlasti Bolgarije in Jugoslavije zahtevajo, da ostane vsaj sedanj režim, četudi ne čisto nevtraliziran, trajen, svoboden in enakopraven za vse narode. Jugoslavija mora čim prej usmeriti svoje gospodarske težnje proti bližnjemu vzhodu in tu zadene pri prvem koraku na Dardanele, kjer ji že njena zemlepisna lega daje pravico, da zahteva tudi zase svobodne roke in nemoteno gospodarsko politiko.

Bitka med socialisti in komunisti v Mestnem domu.

Ves inventar razbit — Ranjenci

Na dan štiriletnice krvavih dogodkov na Zaloški cesti, ko je pod Brejč-Koroševim klerikalnim režimom padlo 13 delavcev in bilo 24 težko oziroma 40 lahko ranjenih, je sredi ob 19. v Mestnem domu priredila pod okriljem socialistične stranke Jugoslavije strokovna komisija za Slovenijo javen shod, na katerem bi imel poročati tajnik amsterdamske internacionale I. Sassenbach o delavskih strokovnih organizacijah po vojni in narodni poslanec Nedeljko Divac o »delavstvu in političnem položaju v državi. Posl. Divac ni bil na zborovanju navzoč, ter je mesto njega iz Beograda prispele član centralnega strankinega odbora Radošević.

Za zborovanje je bila med ljubljanskim delavstvom vseh struj in frakcij že več dni živahna agitacija. Komunisti so z vso žilavostjo priganjali svoje somišljenike, da se morajo shoda v čim večjem številu udeležiti. Dr. Lemež je prišel na shod obdan od večjega števila članov svoje telesne straže, ki jo tvorijo pred vsem komunistični občinski svetovalci. Zasedel je s svojo napadalo gardo in telesno stražo pozicijo na levici dvorane Mestnega doma ob oknih ter se sam postiral ob srednjem oknu. Nekako centrum in ozadje za komunisti so zasedli nevtalci in Kremžarjevi klerikalci. Desnico so zasedli koronovci in peričevci. Dvorana je bila kmalu po sedmih do osmih urah kotička prenapolnjena in je moralo okoli 200 delavcev ostati zunaj na trgu pred domom. V dvorani je vladala težka atmosfera, iz katere so takoj prileteli prvi streli od strani komunistov, ko je shod otvoril predsednik strokovne komisije Fran Sassenbach. Pri otvoritvi je Svetek v svojem govoru začel naglašati pomen amsterdamske internacionale, v kateri je zastopanih 20 milijonov delavstva. Pozdravil je zastopnika internacionale Sassenbacha in pristavil, da je prišlo na shod več elementov, ki imajo namn shod razbiti, čenur mora odločno ugovarjati. Komunisti so v tem trenutku na migljaj dr. Lemeža zagnali huronski krik in vik ter začeli razgrajati, tuleč: »Zahtevamo volitve predsedstva! Živel Ljenni! Živel Trocki! Doli amsterdamska internacionala! Doli z izdajalci proletarijata!« Hrup ni z lepa ponehal. V dvorani se je začelo splošno prerekanje in medsebojno psovnanje. Ko je Svetek odklonil volitve predsedstva, je nastal še silovitejši vihar in hruseč. V splošnem divjanju so se najbolj odlikovali od komunistov Marcel Zorja, Makuc, neki Strunkelj

in magistratni uslužbenec Liubič. Splošno je bilo opažati, da so tvorili najbolj fanatično napadalo gardo dr. Lemeževi protežiranci med magistratnimi uslužbenci in delavci. Besedni prepri je skoraj trajal pol ure. Dosegel je kritičen vrhunec, ko so se začele posamne skupine med seboj ruvati in tepsti. V tem momentu je spoznal kritični položaj g. Sassenbach ter je neopaženo zapustil dvorano. V najbolj razdivjanem momentu so začeli komunisti grabiti po stolah. Dvignili so se stoli in pesti proti predsedstvu, katero je skušala braniti peščica mladih socialistov. Nastal je splošen divji pretep s stolmi in palicami. Napadala komunistična garda se je besno zagnala proti desnici in je v par minutah izrinila iz dvorane socialiste. Politijski komisar je bil primoran shod razpustiti ter je nato v dvorano pozvana policija razpršila vse v dvorani ostale komuniste in klerikalce, ki so pritenjeni in moralno podpirali komuniste.

Lep je bil prizor po dvorani po končani bitki. Predsedstvena miza je bila popolnoma razbita. Stoli razbiti in polomljeni kot ranjenci razmetani po vseh dvorani. Mestni upravi je nastala precejšnja škoda, kajti skoraj ves material je poškodovan. Tupataj je bilo opaziti tudi kak klobuk, ki je udeležencu med bitko zletel z glave. Dva udeleženca pa sta tožila, da so fima izgubili suknjiči. Bitke brez ranjencev si ni mogoče predstavljati! Tako tudi tu! Komunisti so pretepli več socialistov, štirje so bili precej poškodovani, nekdo je dobil notranje poškodbe in nek drug delavec rane po glavi, ki so mu jih morali izpirati na rešilni postaji.

Na snočnem shodu so komunisti na praktičen način pokazali, kako znajo ravnavati z javnim občinskim imetjem, če bi jim ljubljansko prebivalstvo zapalo vodstvo mestne občine. Med zmernimi in treznimi socialisti pa je bilo središči slišati kritične opazke, izražujoče splošno obžalovanje, da so je tako kršila enotna fronta proletarijata in nekdo je ironično pristavil: »Sedaj je konec gloriole!« Bitka je trajala eno uro. Potem je zavladal mir.

Politične vesti.

— Čemu ljuta borba? vprašuje današnji »Slovenec« in odgovarja: zato, ker stoji na eni strani Pašičeva vlada, ki ji je korupcija princip, »leitmotiv«, »raison d'être«, načelo obstoja in vrhovna smernica, na drugi pa opozicijski blok, v katerem so se prvič združili vsi pošteni srbski elementi s prečanskimi, da postavijo državo na moralno podlago. Vsa nacionalna, jugoslovaška čuteča in osnovni ideji integralnega ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev zvesta javnost, vsi oni krogi, ki vidijo, kaj se godi za kulisami opozicijskega bloka, so torej po klerikalnem receptu nosilec korupcije, banditizma, tolovajstva, špekulacije in pljačkanja. Kdor še ni izgubil jugoslovaške zavesti in ljubezni do ujedinjene domovine, kdor čeni velike žrtve, doprinešene za našo svobodo in noče slediti političnim vrtoglavcem, ki bi radi v interesu svoje stranke upravitili Jugoslavijo, je v klerikalnih očeh moralno do skrajnosti pokvarjen izmek človeške družbe. Kje so tu naše nacionalistične organizacije, narodna društva, dobrovoljci in politične skupine, ki stoje odločno na braniku državnega in narodnega edinstva, da primerno odgovore na to infamno kleveto? Ali smo res izgubili že vsak čut in zmisel za javno moralo in korektnost v političnem boju, da trpimo tako nečuvno zastrupljanje javnega mnennja? Če se očita vladi kot taki in vsem vodilnim krogom srbskega naroda, ki predstavlja temelj naše nacionalne svobode, da so banditi, pljačkaši, falzifikatorji, tolovaji in moralne propalce, tedaj pada ta očitek tudi na oni del jugoslovaške javnosti, ki noče trobiti v separatistični rog in pogaziti s krivjo posvečenega prapora naše neodvisnosti, ki vidi v sedanjih notranje-političnih zmedah samo prehodno dobo na poti k popolni zmagi jugoslovaške icoje. Temu delu javnosti je vrgel klerikalizem rokavico s trditvijo, da je podkupljen in da ima na nekakih fiktivnih »dobičkih« primerno participacijo. Zdi se nam, da bo časa potrpežljivosti kmalu polna do vrha. Stranka, ki je v bistvu posebejben egoizem, častihlepnost, socijalna in duševna reakcija, dvorezno demagoško in nositeljica nešteto krat dokazane dvojne morale si drzne trditi, da so vsi njeni nasprotniki zrelj za vislice. Klopi, pravi »Slovenec« vsem, ki nočejo priznati nezmotljivosti klerikalnega političnega »angelijskega«. Da klerikalizem besni, to vemo že davno in čemu besni, je tu splošno znano, toda vsaka stvar ima svoje meje in tudi klerikalno pobesnost bi kazalo opozoriti na elementarne pravila o dostojnosti in korektnosti Stranka, ki se bori za svoje osebne interese s takim sramotnim orožjem, glasno kliče na plan vsjo pošteno jugoslovaško javnost, ki mora dokazati klerikalizmu, da živimo v kulturni do-

mokratični državi, kjer ne sme divjati partizanska plemenska in strankarska zagrizenost ter blati svojih idejnih nasprotnikov z najgubnejšimi psovskami. Če hoče »Slovenec« vedeti, čemu je potrebna v našem političnem življenju ljuta borba, mu odgovorjamo: zato, ker je sveta dolžnost vseh nacionálnih elementov, vse slovenske napredne javnosti, da stopi klerikalni zalet poštono na prste in prepreči njeno nadaljnje razdiralno delo.

Bratski sporazum opozicijskega bloka. Opozicijski blok razglasa naši javnosti, da želi narodni sporazum. Pozabil pa je do danes povedati, v čem nam obstoja ta narodni sporazum. V to nezanje nam je sedaj posvetil g. Trumbič, ki pravi, da se država mora razdeliti v dva dela, v Srbijo in Hrvatsko. Dalmacija naj pripade Hrvatski, Bosno in Hercegovino, Vojvodino in delom Banata. Ostanek Banata naj se priključi Madžarski, Makedonija pa Bolgarski. G. Trumbič je pozabil povedati, kam bi v tem slučaju zlezel gospod Korošec s svojo avtonomno Slovenijo!

Nekoliko podatkov o fašistih. Na zadnjem shodu Velikega fašistovskega sveta, ki se je vršil ob predsedništvu Mussolinija, je imela širša javnost priliko, spoznati iz uradnega vira, kako silna je stranka, ki vzdržuje fašistovsko vladno. Pravilno osnovani »fašisti« (t. j. zvez, mestnih organizacij) je 7216. V dobi od začetka leta pa do 12. marca se je konstatiralo 571.467 pravih članov, ki so združeni v 25 krajevnih federacijah, obe te številki presega zadevno število v enaki dobi lanskega leta. Največje krajevnne skupine glede števila članov so: Florenca 22.500, Milan 17.000, Rim 16.500, Brescia 13.100, Alessandria 11.000, Bergamo 10.000, Cremona in Caserta tudi po 10.000. V prvih dveh mesecih t. l. so ustanovili nadaljnjih 104 skupin (federacij), ki so raztresene po celi Italiji. Mogočno se je razmahnila tudi organizacija fašistovske mladine, katerih je danes 1485. Ob koncu decembra 1923 so izdali 88.954 legitimacij, a v naslednjih dveh mesecih še 10.119. Tajništvo fašistovskih sindikalnih konfederacij (zvez) je sporočilo, da je izdalo doslej 960.000 legitimacij, tako da je zapisanih skoraj milijon delavcev iz vseh strok zasebne industrije ter iz javne, državne in občinske službe. Mussolini je vzel ta silni razmah z velikim veseljem na znanje. A da bi omogočil še večje naraščanje in boljšo izbero strank in narodu koristnih činiteljev, je predložil v glasovanje resolucijo proti kopiranju funkcij v političnih, vojaških in sindikalnih odborih v eni osebi, dočim so odbori glavni organi stranke.

Sovjeti se pripravljajo za vojno. Dnevnik »Segodnja« poroča iz Petrograda: Težnja, da bi se vrste komunistov kar najbolj pomnožile, se pod pretežno Ljeningovih naborov nenavadno strogo uveljavlja. Na pritisk komunistične stanice pri električni železnici so bili odslovljeni vsi nameščenci petrogradskih električnih podjetij, kateri so se izognili tej komunistični mobilizaciji. Odslovljeni so celo take sprevodnike, ki so bili v tej svoji službi 20 do 30 let, torej odkar imajo v Petrogradu električno železnico. Enako se godi tudi v tvornicah in drugih podjetjih. Vsak polizkus, s katerim se hoče agitacijo za vstop v komunistično stranko ovirati, je na mestu kaznovan z odslovlitvijo od dela.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

25. aprila petek: Hamlet. Ob 3. popoldne dijaška predstava. Izven.
26. aprila sobota: Kamela skozi uho šivanke. Red E.
27. aprila nedelja: Ana Karenina. Izven.
28. aprila ponedeljek: Dom. Red D.

Opera.

Začetek ob 20. zvečer.

25. aprila petek: Gorenjski slavček. Red B.
26. aprila sobota: Madame Butterfly. Gostovanje tenorista Tomiča z opere Narodnega gledališča v Beogradu. Red D.
27. aprila nedelja: Traviata. Gostovanje gospe Vesel - Polja iz Zagreba in g. E. Tomiča iz Beograda. Izven.
28. aprila ponedeljek: Zaprtlo.

— »Hamlet« se vprizori v drami v petek dne 25. t. m. kot dijaška in ljudska predstava ob znižanih cenah. Začetek ob 15. popoldne. V nedeljo dne 27. t. m. se igra »Ana Karenina« in v ponedeljek dne 28. t. m. »Dom« za abnoma D. Na to spremembo dramskega repertoarja opozarjamo vse obiskovalce gledališča.

— »Kolo«. V Newyorku izhaja slovensko in hrvaško pisani mesečnik za dramsko umetnost in glazbo »Kolo« kolega marčeta številka prinaša na naslovni strani sliko slovenske umetnice g. Avguste Danilove, nato pa uvodni članek, v katerem opisuje dosedanje delovanje naše umetnice ter ji posveča zelo laslavno umetniško oceno. Ga. Danilova je nastopila v Clevelandu v glavni vlogi Hauptmannove »Elze«. Jugoslovenska clevelandska kolonija je pripravila naši tragediji zelo priazen sprejem. V isti številki »Kole« se

nahaja Et. Kristanov članek »Pet let po Cankarjevi smrti« ter poročilo o Balokovičevih uspehih v Newyorku.

— Velika repatica. Na splošno željo uprizoriti Čitalnica v Sp. Šiški v nedeljo 27. tm. že v tretjič, dobro znano burko in treh dejanjih »Velika repatica«. Kdor se hoče od srca nasmejati naj ne zamudi te prilike in pride ob pol 8. uri zvečer v dvorano z. Valjavca. Začetek točno ob 8.

— Smrt češkega filozofa dr. O. Kramara. Te dni so položili v Pragi k večnemu počitku 76 letnega profesorja dr. Oldricha Kramara, ki se je oddiaval kot eden prvih iniciatorjev češkega filozofskega realizma. V našem preloženem stoletju je vzbudil pozornost znanstvenega sveta s svojimi filozofskimi spisi, ki so bili čisto originalni in so izvirali iz absolutne češke originalitete. Ker je bil Kramar pionir čilne filozofske in pedagoške struje, je bil na odločen odpor sodobnih filozofskih avtoritet, ki so tudi preprečili Kramarovo namestitev na filozofski fakulteti Karlove univerze. Tako ni mogel pokoniti prodreti s svojo filozofijo med širše sloje pa tudi oficijelni krogi so mu delali zapreke, da ni mogel dobiti fin. podpore za publikacijo svojih del. Posledica je bila da je izšlo njegovo najboljšo delo »Die Hypothese der Seele« v nemščini, dasi spada ta knjiga med najboljša moderna filozofska dela na Češkem. Knjiga je vzbudila zanimanje vsega znanstvenega sveta. Podcenjevanje se je moral Kramar zadovoljiti s skromno službo gimnazijskega profesorja v Jičnu, kjer je stal 30 let. Pa tudi tu se je oddiaval, ker je bil prvi intelektualci, ki je začel boji za reformo srednjih šol v modernem smislu. Nastopil je z vsa odločnostjo proti mrvi klasični izobrazbi. Ta njegova polemika je našla na odpor klasičnih filozofov po vsem svetu, v CSR pa je nastopil proti njemu zlasti znani filozof prof. dr. Jiří Kral. Šele pred smrtjo je dobil ta temperamentni borec za moderno svetovno naziranje zadostneje v tem, da je postal član češke akademije znanosti. Pogreb je bil zelo skromen.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes ob 8. zvečer vaja za moški; v soboto ob 8. skupna vaja za mešani zbor. Koncert. Vsi! — Odbor.

— Francoski kvartet na pihala izbral si je za svoj ljubljanski koncert sledeče točke: 1.) Beethovenov kvintet za oboe, klarinet, fagot, rog in klavir. 2.) Gaubert: Sonata za flauto in klavir. 3.) a) Roussel: Divertissement in Rimski-Korzakov: Scherzo, kvintet na pihala in klavir. Kot četrto točko igra Ljubljancem že znani profesor Lutien de Flagny tri klavirske skladbe med njimi Debussyjevo Gradus ad Parnassum. Prof. Lutien je nastopil lansko leto na koncertu zgodovine francoske pesmi. Sklepno točko pa tvori Jonkenova Rapsodija za kvintet s premlevanjem klavirja. Vsi sodelujoči so priznani umetniškolisti, ki uživajo v svoji domovini, prav posebnost pa še v Parizu najboljši sloves. Vstopnice so že v razprodaji v Matični knjižarni.

— XI. mladinsko muzikalno predavanje pod naslovom »Pihala in vokalni moški kvartet« se vrši v nedeljo dne 27. tm. ob pol 11. uri dop. v Filharmoniji. To predavanje bo zanimivo in prvi vrsti vsled tega, ker bodo imela mladina priliko čuti razne orkestralne instrumente katere bodo izvajali člani orkestra Narodnega gledališča v Ljubljani ter tako spoznati njih barvo in karakterističen zvok. Vmes nastopa najboljši in priznani slovenski vokalni kvartet g. Banovec, Pečenko, Završan in Zupan, ki zapoje štiri umetne kvartete in dve narodni pesmi v Maroltovi obdelavi. Stariše prosimo, da opozore mladino na to zanimivo muzikalno predavanje. Spored je skrbno sestavljen prof. Jeraj, k vsaki posamni točki odnosno k vsakemu instrumentu pa govori uvodno besedo prof. in skladatelj g. Emil Adamci. Opozarjamo, da se začne to predavanje že ob pol 11. uri dop.

Turistika in sport.

— »Slov. plan. društva« občni zbor do v soboto 26. t. m. ob 20. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom. Društveniki se naj v čim največjem številu udeležijo občnega zbora.

— Ostmark (Dunaj) : Ilirja. Danes ob trideset na 18. uro se vrši na igrišču Ilirje zanimiva mednarodna nogometna tekma. Ilirja je pridobila v »Ostmark« interesantnega prvorazrednega gosta z Dunaja, ki je dosegel v mednarodnih tekmah kakor tudi zadnji čas v prvenstveni konkurenci na Dunaju odlične rezultate. Opozorimo naj na težko poraza, ki jih je prizadel lani Gradškemu in Concordiji v Zagrebu ter na nedavne zmage nad Slovanom in Simmering na Dunaju. Nahaja se na daljši turneji, katere končni cilj je Beograd. Dosedanji rezultati na turneji se glase: Innsbrucker SV 5:2 in 5:1, rep. team Tirolske 4:2, Villacher SV 4:1. Poročila o tekmah v inostu povdarjajo sijajni stil igre Ostmarke, solidno tehniko in veliko energijo moštva. Tudi pri nas moremo pričakovati tedaj največjega sportnega užika, posebno ker se nahaja tudi Ilirja v dobri formi. Srednji napadalec »Ostmarke« Hofbauer je določen v rep. moštvo Avstrije proti Orgski.

— Prvenstvena tekma Ilirja : Hermes se vrši v nedeljo dne 27. tm. ob 16. uri na prostoru Ilirje; rezervni nastopki v prvi tekmi ob 14.30. 1. maja sledi prvenstvena tekma Ilirja : Jadran in 18. maja Jadran : Hermes. Po dosedanjem stanju prv. tabele ima Ilirja 4 točke, Hermes 2 in Jadran 0. Prvak ljubljanskega okrožja pride v finale s prvakom marib. ali celjskega krožja dne 15. junija.

Sokolstvo.

— Sokol I. Prosvetni odsek priredi v soboto dne 26. tm. ob 20. predavanje za članstvo. Predava prof. Dolžan: »O razvoju svetovlja.« Bratje in sestre udeležite se predavanja polnoštevilno.

— Mladinski odsek »Sokola I.« v Ljubljani, priredi v nedeljo, dne 11. maja 1924. pop. ob 4 v dvorani Uniona »Mladinsko popoldne« s telovadbo, petjem, deklamacijami in godbo. Sodelujejo bratski društveni orkester, moški in ženski naraščaj ter moška in ženska deca. Bratske sokolske družine že danes opozarjamo na to prireditve. Zdravo!

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani.

(Očbni zbor.)

Včeraj se je vršil v društvenih prostorih v Gradišču občni zbor »Slov. trg. društva Merkur v Ljubljani«, ki se ga je udeležilo prilično število članov. Zborovanje je otvoril preds. g. Alojzij Lilleg, ki je po kratkem pozdravu oddal besedo tajniku g. Urbančiču, da poroča o preteklem društvenem delovanju. Iz preglednega poročila posnemamo nastopne glavne podatke:

Lanska denarna in splošnogospodarska kriza, ki je zajela vse naše gospodarstvo, se je čutila tudi v društvu »Merkur«. O tem svedoči poročilo o društveni posredovalnici. Brezposelnost med trgovskim osebjem je danes zelo huda in znaki kažejo, da se bo še stopnjevala. Med brezposelnimi je največ taktih, ki so za gospodarske poklice radi nedostakov strokovne izobrazbe nesposobni. V bodoče mora društvo tej nalogi posvetiti vse svoje moralne in gmojne sile, ker vidi, da leži edino v tem rešitev gospodarske krize in brezposelnosti.

Odbor se je lani sestal k 11 sejam. 12. septembra 1923 je sklical izredni občni zbor, na katerem sta se izročili g. Golobu in Šarabomu diplomi častnega članstva. Nadalje so se izpremenila pravila in se je zvišala članarina. Vaješki odsek je vodil podporo in vaješko akcijo, ki je društvu zbrala 15.000 D in ki se razdeli na podpori sklad in na vaješki odsek. Odsek namerava otvoriti vaješko zavetišče, kjer se bo vajencem delila duševna hrana in poštna zabava. Delo odbora se je nadalje osredotočilo na vprašanje praktične pomočiške prežluskne.

Učni odsek je priredil v pretekli sezoni tečaj za nemščino in italijanščino. Letos priredi poleg tega še strokovne tečaje za knjigovodstvo, stenografijo, korespondenco itd.

Veselični odsek je priredil izlete v gospodarska podjetja in tvornice ter na novo priredil tudi tradicionalni in moralno nadvse uspešni »Trgovski ples«. V kratkem sledi zabavni večeri z nastopi dramatičnega in pevškega odbora.

Plesni odsek je vodil uspešne plesne vaje, ki so se zaključile z venčkom in lepim gmojnim prebitkom. Oživila sta se tudi dramatični in pevski odsek. Knjižnica se izpopolnjuje z novimi knjižnimi nakupi. V kratkem otvori odbor tudi čitalnico. Odbor je za 1. 1924 izdal »Trgovski koledar«, ki ga je uredil društveni član g. Zelenik. Mesto »Narodnogospodarskega Vestnika« s preveč znanstveno vsebino se na predlog g. dr. Windischerja izdaja poučni mesečnik »Trgovski tovarš«, kolega uredništvo vodi odbornik g. Kavčič. Tajništvo poroča izreka na tem mestu g. dr. Windischerja, da zahvalo za dolgoletno in zaslužno urejanje »Vestnika«. Društvo priredi v kratkem redna gospodarska in socijalna predavanja. — Splošno zahtevano menzo otvori društvo čim najde primerne prostore. Poseben odbor upravlja sklad »Trgovskega doma«.

Podporni sklad je namenjen brezposelnim in onemoglim članom in sirotam rednih članov. Sklad upravlja kuratorji. Uspešno je lani delovala društvena posredovalnica, ki je razposlala 3507 izkazov prostih služb. Posredovalnica posluje za poslodavce, kakor za člane brezplačno. Na koncu se tajništvo poročilo zahvaljuje dobrotnikom, ki so društvu pomagali z raznimi podporami.

Po tajniškem poročilu je podal g. K. r. e. k. blagajniško poročilo, ki izkazuje materialno stanje »Merkurja«. Na predog preglednikov računov je občni zbor izrekel odobropajočemu odboru enoglasni absolutorij.

Zbor je na to izpremenil § 15 društvenih pravil in povišal število odbornikov na 28. Med splošnimi in prisrčnimi ovacijami je nato zbor imenoval svojega dolgoletnega predsednika, neumornega pionirja slov. trgovstva g. Alojzija Lillega za dosmrtnega častnega predsednika. G. Lilleg se je zahvalil z glnjenimi besedami, obečajoč društvu kljub starosti in bolehanju svojo trajno podporo in vzbodo do zadnjega vzdihljaja.

Zbor je nato izvolil za predsednika društva g. dr. Fran Windischerja, za podpredsednika pa g. Kavčiča in Torigja. Novoizvoljeni predsednik dr. Windischer je ob t. priliki izrekel daljši govor, v katerem je orisal zgodovinski razvoj ljubljanskih trgovskih in stanovskih organizacij ter podčrtal zasluge, ki si jih je za ta razvoj pridobilo društvo »Merkur« in njegov 25-letni duševni vodja častni predsednik g. Alojzij Lilleg. Iz malega »Merkurja« l. 1900 je vznikla vsa današnja mogočna gospodarska organizacija Slovenije. Nastopajoča aktuala vprašanja socijalnega značaja je reševal naravnost vzorno. Uredil je razmerje med trgovcem in sotrudnikom, uredil vprašanje zapiranja trgovin in nedeljskega počitka. »Merkur« pa je poleg stanovskega dela izvršil še veliko nacionalnopolitično mislo in v dobi vsesplošnega nemurstva in vladnega pritiskovanja organiziral samostojno, narodno zavedno trgovstvo. Vzporedno s tem se je »Merkur« razširil v vseslovensko organizacijo in pritegnil v svoj krog podobne organizacije v Mariboru, Celju, Gorici, Trstu. Leta 1907 je priredil vseslovenski trgovski shod, ki je požil temelje naše trgovske osamosvoje. Izdajal je nadalje slovenske trgovske knjige. Tudi vprašanje brezposelnosti in podpore je reševal naravnost vzorno. Delil je podpore 3 do 5 kron na dan. Ko je izbruhnila vojna je društvo zašlo v veliko nevarnost. Le z velikimi naporu se je tedaj odstranila nevarnost, ki je prešla društvenemu premoženju in so se najeli sedanji prostori v Gradišču. Prihodno jesen praznuje »Merkur« svojo 25-letnico, ki bo v resnici praznik slovenstva, kajti praznovala se bo matica in ognjišče vsega nacionalnogospodarskega dela med Slovenci. Ko gledamo na to delo, ne smemo pozabiti »Merkurjevih« delavcev, ki so novi državi omogočili, da se brez drugega nasloni na mogočne in samostojne organizacije slovenskega gospodarstva. Slovensko skromnost, podjetnost, potrpežljivost in pridnost je treba zanesi tudi v južne kraje naše domovine. Za slovensko trgovstvo je novi predsednik imel vedno srce in smisel. Prevzemajoč to mesto v odlični organizaciji kakor j »Merkur«, se hoče ravnati po sledečem programu: delo se bo najprvo vodilo v tesni zvezi z ostalimi trgovskimi in stanovskimi organizacijami, predvsem v stiku s »Slov. trg. gov. gremijem in z njenim predsednikom g. Jeladinom. Nadalje bo t. j. v slobiti zvezi z Zagrebom in Beogradom in v kratkem prirediti korporativen odhod v Beograd, da se pozdravi prvič po šestletnem življenju v lastni državi »srce domovine«. Običajno društveno delovanje se razširi z raznimi zabavami in resnimi, prostovoljnimi prireditvami, pri čemur računa na spretno in umno sodelovanje podpredsednika g. Kavčiča. Mi-

govske knjige. Tudi vprašanje brezposelnosti in podpore je reševal naravnost vzorno. Delil je podpore 3 do 5 kron na dan. Ko je izbruhnila vojna je društvo zašlo v veliko nevarnost. Le z velikimi naporu se je tedaj odstranila nevarnost, ki je prešla društvenemu premoženju in so se najeli sedanji prostori v Gradišču. Prihodno jesen praznuje »Merkur« svojo 25-letnico, ki bo v resnici praznik slovenstva, kajti praznovala se bo matica in ognjišče vsega nacionalnogospodarskega dela med Slovenci. Ko gledamo na to delo, ne smemo pozabiti »Merkurjevih« delavcev, ki so novi državi omogočili, da se brez drugega nasloni na mogočne in samostojne organizacije slovenskega gospodarstva. Slovensko skromnost, podjetnost, potrpežljivost in pridnost je treba zanesi tudi v južne kraje naše domovine. Za slovensko trgovstvo je novi predsednik imel vedno srce in smisel. Prevzemajoč to mesto v odlični organizaciji kakor j »Merkur«, se hoče ravnati po sledečem programu: delo se bo najprvo vodilo v tesni zvezi z ostalimi trgovskimi in stanovskimi organizacijami, predvsem v stiku s »Slov. trg. gov. gremijem in z njenim predsednikom g. Jeladinom. Nadalje bo t. j. v slobiti zvezi z Zagrebom in Beogradom in v kratkem prirediti korporativen odhod v Beograd, da se pozdravi prvič po šestletnem življenju v lastni državi »srce domovine«. Običajno društveno delovanje se razširi z raznimi zabavami in resnimi, prostovoljnimi prireditvami, pri čemur računa na spretno in umno sodelovanje podpredsednika g. Kavčiča. Mi-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1924.

Onstran in tostran!

»Deutsches Volksblatt«, glasilo nemške stranke v Jugoslaviji, je v svoji nedeljski številki priobčilo pod naslovom »Drüben und hüben« dolgovozno razpravo, v kateri slika krivice, ki se gode jugoslovenskemu prebivalstvu v Italiji, primerja s tem položaj Nemcev v naši kraljevini, zlasti v Sloveniji, in prihaja do zaključka, da je zatiranje jugoslovenskega življa v Julijski Krajini samo posledica krivičnega postopanja z nemškim elementom v Jugoslaviji, češ da so si fašisti v Italiji vzeli v svojem postopanju proti Slovincem in Hrvatim v Primorju za vzgled zatiranje nemške manjšine v jugoslovenski kraljevini.

Nemško glasilo pogreva, kakor je iz te razprave razvidno, staro legendo o obupnem položaju, v katerem se baje nahaja nemško prebivalstvo v Jugoslaviji. To bajko smo že opetovano ovrgli. Z nepobitnimi dokazi smo ugotovili, da se Nemcem nikjer na svetu izven Nemčije, Avstrije in Švice ne godi tako dobro kakor v Jugoslaviji. Dasi Nemci nikjer v Jugoslaviji ne tvorijo avtonomnega prebivalstva in niso, ako izvajamo edino tistih par kočevskih občin, nikjer kompaktno naseljeni, vendar jim vzdržuje država celo vrsto šol in jim dovoljuje, da se kot enakopravni državljani udeležujejo na vseh poljih našega javnega življenja. To vse pa je našim Nemcem premalo. Sedanje njih šolstvo jim ne zadostuje. Hoteli bi, da bi bile pri nas vse šole tako nemške, kakor so bile pod Avstrijo, in naša država bi morala otvoriti za tistih stošto naših Nemcev, ki žive razkropljeni po vseh pokrajinah naše države tostran Donave in Save, še posebej univerzo. Tudi v uradih bi moralo ostati vse pri starem. Vsi naši uradi bi morali slejkoprej še vedno posiovati tudi v nemškem jeziku in načelovati bi jim morali tisti nemški pritepenci, ki smo jih ob prevratu, kakor zatrjuje »Deutsches Volksblatt« na tako barbarski način spodili. »Kranjska hranilnica« bi morala biti še danes v nemških rokah (ako je ta hranilnica slovenski zavod, je še veliko vprašanje!) takisto tudi »Kasino« pa »Filharmonična družba« v Ljubljani, »Theater und Kasinovereine« v Mariboru, »Deutsches Haus« v Celju itd. Skratka vse, prav vse bi bilo moralo ostati pri starem, nemški živeli bi moral pri nas pridržati svoj gospodujoč položaj pa bi bilo vse v redu in Nemci bi bili zadovoljni in bi se morda ne čutili zatirane. Pravimo morda, saj je znana prislovičica, da z jedjo narašča apetit. Kdo ve, kaj bi naši »skromni« Nemci od nas še zahtevali, ako bi jim izpolnili vse tiste njihove postulate, ki so jih nanažali v svojih gravaminah v »Deutsches Volksblattu«?

Sicer pa zakaj nemški organ tako previdno molči o usodi koroških Slovencev? Zakaj ne primerja položaja naših slovenskih rojakov na Koroškem z onim Nemcem v Jugoslaviji? To bi bila hvaležna primerjava! Koliko pa imajo Slovenci svojih narodnih šol na Koroškem? Ali najde Slovenec pravico pri koroških uradih? Kje so na Koroškem slovenski učitelji in uradniki? Slovenski jezik je izgnan iz šol, iz uradov in sploh iz javnega življenja.

Naj Nemci, ki žive pri nas kot v zemeljskem paradizu, poskrbe, da se bo našim slovenskim rojakom na Koroškem vsaj tako godilo, kakor njim v Jugoslaviji, potem se šele smejo pritoževati, da se jim ne reže pravica in enakopravnost pri nas, tako kakor je treba, potem šele bodo upravičeni zaklikati »Drüben und hüben«!

sel trgovske menze se mora letos oživitviti. Urediti je treba tudi vprašanje trgovskih vajencev. V društvenem imenu in v imenu celokupnega trgovstva pa ključ vladni javnosti po vzoru francoskega narodnega gospodarja Colberta: Ne gnajvite nas! Dajte nam postave in pustite nas, da se v njih razvijamo svobodno, iniciativno, brez vaših brezmiselnih sekatur! Predsednik nato čestita častnemu predsedniku g. Alojziju Lillegu, da je s svojim celokupnim, zasebnim in javnim življenjem odkril vzor trgovca, ki ga prešinja ne samo misel lastnega napredovanja in osamosvajanja, marveč tudi ideja javnega, blagotvornega dela. V tem oziru se je iz pripravega selmadelana razvil v časti vrednega trgovca in v nacionalnogospodarskem razvoju Slovencev zavzel zgodovinsko vidno in zaslužno mesto.

Po programatičnem in bodrilem govoru novega predsednika g. dr. Windischerja se je oglašil k besedi g. Jeladin ml., ki je zbor pozdravil kot predsednik Zveze trgovskih gremijev.

Nato je zbor prešel k dnevnemu redu in prepustil dočeltev članarino novemu odboru. Pri volitvah ostalega odbora so bili izvoljeni sledeči g. in g.: Fabijani, Jeladin st., Jurjevec, Kovač, Krofta, Lovšin, dr. Marni, dr. Mumik, Novak, Ravbekar, Winter, Zebal dr. Bartlova, Sušteršičeva, Engelma, Jeršan, Južna, Krek, Lavrenčič, Lozar, Pfeifer, Raško, Rupnik, Sekula, Urbančič, Indihar, Strehovec, Čušnovarjeva. S tem se zaključil uspešni občni zbor.

— Crni in rdeči bratci med seboj. Sročil so se godile v Mestnem domu stvari, ki pričajo, da je tudi slovensko delavstvo stopilo na nevarno pot razžiganja političnih strasti in vporabe brutalne sile kot barbarskega orožja za pobijanje nasprotnih idej. Nočemo se vmešavati v prepire in razprtije raznih socialističnih strui, ki podprte s pestni in koli niso baš vredne javne pohvale, pač pa nas zanima druga plat večerajšnje bitke v Mestnem domu, ki znova potrjuje naša izvajanja o dvojni moralj SLS. Ljubljanski komunisti, zvesti zavazniki klerikalcev v občinskem svetu, so z njihovo pomočjo bralijalno razbili socialistični shod. Črno-komun. družal je razbila javno zborovanje in nastopila proti svojim idejnim nasprotnikom z dokazi, ki niso vredni omikanega kulturnega človeka. Iniciatorji krvavih dogodkov na Zaloški cesti so ponovno dokazali, da se vse njihove besede o svobodi in enakopravnosti prazne fraze, namenjene nerazodržni masam kot politična vaba. Stoli in batine so najlepše moralno spričevalo, ki so si ga dali v oči slovenske javnosti klerikalno-komunistični prvaki. Če primerjamo večerajšnji dogodek s »Slovenčev« pisanje, kjer nahajamo dolgovozne članke o nasilju, banditizmu in terorju, ki ga baje izvajalo vladni krogi in če poslušamo klerikalno pesem o idealni svobodi, enakopravnosti, socijalni pravičnosti in korektnem postopanju s političnimi nasprotniki, ki bi zavladalo pod klerikalno krivo palico, se ne moremo dovolj načuditi, da klerikalizem v teoriji žigosa to, kar odobrava in prakticira v praksi. O škandalu v Mestnem domu današnji »Slovenec« ni črnil ni bledice. Že ve, zakaj. Ker molče, smemo sklepati, da klerikalci odobravajo stolo in batine kot polemične argumente. Zdaj pa pomislimo, kaj bi se zgodilo, če bi kdo nastopil s takimi argumenti proti klerikalcem in razgal njihove shod? To bi bilo vpitja in protestiranja. »Slovenec« bi pisal ogorčene članke o kulturnem škandalu in kršitvi državljanke svobode. Ker pa je ta škandal v skladu s klerikalnimi računi in ker so klerikalci sami podpihovali razgrajanje in jim tudi dejanski pomagali pretepati pericevce in korunovce, nima »Slovenec« poguma, da ga zabeleži vsaj kot kronist. Taka je torej klerikalna svoboda in tako je pravo ozadje njihove ogorčene kampanje proti Beogradu. Sicer pa je prizor za bogove, da pomagajo klerikalci komunistom razbijati shod, ki so ga sklicali njihovi lastni zavazniki — pericevci. Kako dolgo bo še držala črno-rdeča koalicija v mestnem občinskem svetu? Zdi se nam, da ji že bje zadnja ura!

— Mestna občina in posojilo švicarskega bančnega konsorcija. V zadnji javni seji obč. sveta ljubljanskega je župan omenil, da je ponudil neki švicarski bančni konsorcij mestni občini posojilo 10 milijonov švicarskih frankov. Kakor smo izvedeli, pride prihodnje dni v Ljubljano v svrhu dogovora in modalitet tega posojila član tega konsorcija. Kakor čujemo, zahteva konsorcij 2% provizije od posojila kot nagrado za posredovanje. Kurs franka napram Din je danes nekako: 100 Din 7.075 frankov. Potemtakem bi dobila mestna občina po odbitku gori omenjenih 2%, čitega posojila nekako 139 milijonov 944 tisoč Din v naši valuti. To je vse, kako ogromna svota. Za to posojilo bo pa morala mestna občina zastaviti za več let večino svojega nepremičnega premoženja in dohodek svojih podjetij. Seveda bodo odplačila za amortizacijo in obresti znašale vsako leto tudi milijonske svote in zato bo treba sklepati posojilo najmanj za dobo 50 let.

— Razvrstitev in prevedba učitelstva. Pretekli dne so dospeli od prosvetnega oddelka na podrejene okrajne šole, svete dekreti ministrstva prosvete o razvrstitvi učitelstva po novem zakonu o civ. državnih uradnikih. Ti dekreti se tičejo učitelstva meščanskega in osnovnih šol ter otroških vrtcev in se vroče učnim osebam po pristojnih šolskih oblastih priključne dni.

— Iz trgovskih in obrtniških organizacij. Na sinočnem obnem zboru Slovenskega trgovskega društva »Merkur« je bil izvoljen za predsednika g. dr. Fran Windischer, za podpredsednika pa g. Kavčič in Tary. G. Alojzij Lilleg je bil izbran za častnega predsednika. Slovensko obrtniško društvo v Ljubljani je izbralo na obnem zboru za načelnika g. Josipa Turka.

— Hranilni in posojilni konzorcij v Ljubljani, ta važna in zaslužna gospodarska organizacija našega uradništva, ima jutri v soboto ob 1/20. zvečer svoj redni občni zbor pri »Mraku« na Rimske cesti. Prireditelj je jako važna, ker ta občni zbor pomenja petdesetletnico obstoja te ga konzorcija. Naše prisrčne čestitke temu zaslužnemu gospodarstvu zavodu našega uradništva in najboljše želje za plodonosno delo v bodočnosti.

— INTERVENCIJE V BEOGRADU so za čas praznovanja praznikov od 24. do 29. aprila brezuspešne, ker uradi ali sploh ne uradujejo ali pa le omejeno.

— Odlikovanje. Odlikovan je z redom sv. Save III. reda inšpektor prve kategorije agrarne direkcije v Ljubljani Viljem Putik.

— Srebrna poroka. 25-letnico svoje poroke sta praznovala večeraj včezaslužni ljubljanski meščan, bivši dolgoletni občinski svetovalec, predsednik »Mestne hranilnice ljubljanske« itd., lekarnar gosp. Ubald Trakoczy in njegova gospa soproga Marija v ožjem rodbinskem krogu. Naše iskrene čestitke!

— 60 letnica ljubljanskih postreškov. 18. aprila je poteklo 60 let, odkar so nastopili v Ljubljani prvi postreški. Prvi ljubljanski postreški so nosili modre bluze in čepico z rdečim trakom, na kateri je bila prijetna kovinska črka D.

— Promocija. V sredo dne 30. aprila t. l. ob 12. dop. bodo promovirani v zborni dvorani tukajšnje univerze abs. pravniški gg. Željko Jeglič iz Ljubljane, Andrej Dolinar iz Smlednice in Bogdan Kurbus iz St. Vida za doktorje prava.

— Umrla je danes ob 3. uri jutraj v dež. bolnici g. Albina Schrimpf roj. Jaske iz Celja. Pogreb se vrši dne 26. aprila ob 2. uri popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

— Smrtina kosa. Dne 23. t. m. je v Zagrebu umrla po dolgi in težki bolezni v starosti 77 let g. Tinka Aranitsky, soproga g. dr. Aleksandra Aranitskega in hčerka veleindustrijalca g. Vinko Majdiča v Kranju. Simpatična mlada gospa je bila v vseh krogih priljubljena, zato bo njena smrt vzbudila povsodi iskreno sožalje. Pogreb bo danes popoldne 25. t. m. ob 17. v Zagrebu, kjer jo na Mirogoju polože v rodbinsko grobnico. Bogi ji ohranjen blag spomin, njeni spoštovani obitelji naše iskrene sožalje.

— Rdeči magistrat. Večraj dopoldne so bila magistratna posopila, kakor nam poročajo, po stopniških in hodniških preplavljenosti z rdečimi plakati socialistične stranke, ki so vabili na večerni shod v Mestni dom. Baje je dal lepake nabiti na magistratu župan dr. Perič, da bi se udeležili shoda tudi magistratni uslužbenci. No pa kljub temu uradništvo razlen treh — štirih možakarjev ni sedlo na ta nastavljeni mu rdeči »lme«, in so se vabili odzvali le mestni delavci raznih kategorij, katere da nagraditi za to dr. Lemež.

— Umestna novost na naših železnicih. Dne 1. maja prično na vseh železniških postajah izdajati vozne listke, veljavne obenem tudi za povratek. Ti vozni listki bodo veljali za daljavo do 100 km dva dni, do 200 km štiri dni in za vsakihi nadaljnjih 200 km po dva dni več.

— Na naslov železniške uprave. Pišejo nam: Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je bil v zadnjih praznikih nenavadno velik osebni promet. Na gorejski progi je vse gomazelo množičnih izletnikov. Uprava je res poskrbela za dva izletniška vlaka ki pa nista mogla obvladati vsega številnega izletništva. Naenkrat se je začel glas: »Blagajna je zatvorjena« in ljudje so ostali na — ceditu. Oba natrpana vlaka pa sta lepo odphala proti Gorenski, ne meneč se za zaostale potnike. Se veliko hušeje je bilo z dolenskim vlakom na vleklo soboto. Dva vlaka bi zmogla stavljen nalogu, eden pa nikakor ni zadoščal. In vendar so se tukaj peljali večinoma potniki domov k svojim družinam. O vlaku na veliki ponedeljek govoriti pa se ne izplača. Na več postajah sploh ni mogel sprejeti nobenega potnika oz. izletnika. Morali so zaostati.

— Ta pa je lepai Pišejo nam: Na velikonočne praznike si je privoščil svoj »špase« neki poklicni gasilec, da si je nadel bogato z zlato obšito uniformo višjega nadzornika te od vlade že prepovedane — drage mestne institucije. Mož se je hotelo postaviti in pokazati kaj premore »šlovek« pri mestu, čeprav služil je le par mesecev tam, če mu je mestni podžupan dr. Stanovnik — stric. O kakem imenovanju v občinskem svetu na to izpraznjeno mesto dosedaj ni bilo čuti še ničesar. Ali pa se je morda tudi to mesto oddalo kar »pod roko«?

— Promenadni koncert v »Zvezdi« 17. tm. ob 11. dop. kapelnik dr. Jos. Cerin. 1.) Muhvič. Na volšku. marš. 2.) Cervasi: Jugoslov. pesmi. 3.) Čibulka: Srce in cvetica. 4.) Wagner: Lohengrin. 5.) Zalc: Večer na Savi. 6.) Morana: Žive pesmi, valček.

— Sokol društva na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 4. mala t. l. celodnevni izlet v Begunje pri Radovljici po sledečem redu: točno ob 8. uri zjutraj zbirališče vseh oddelkov v društveni telovadnici, nakar sledi redovne vaje, potem odhod z godbo na čelu na Jeseniško postajo in z vlakom do Zilvnice. Po prihodu v Begunje se vrši na vrtu gostilne pri Aveneku koncert jeseniške sokolske godbe, med tem ko krene naraščal dalje k razvalinam bližnjega gradu, kjer mu bo br. voditelj predaval o nekdanjih dnevih, o katerih pričajo odtodne razvaline. Izlet je za vse članstvo obvezen, za člane in naraščal in krogih, za članice v civilu z znakom. Vsa bratastra društva gornjega okrožja Gorenjske sokolske župe iskreno vabljena na ta izlet. V slučaju slabega vremena se vrši izlet po istem sporedu v nedeljo dne 11. maja t. l. Zdravo!

— Brezstrastnost! O škandalu v Rožni dolini nam dodatno še pišejo: V Rožni dolini štev. 192 je bivač z ženo in dvema otrokoma že dlje časa pleskar Štrukelj. Kljub temu, da je bila najemnika za malo stanovanje — 500 kron na mesec — razmeroma precej visoka, je Štrukelj stanovanje redno pčeval. Pred meseci pa je Štrukelj nevarno zbolel in stanovanjska komisija mu je znižala najemnino na 100 kron mesečno. Reče končno tudi tega ni zmogel in pred dnevi ga je gospodinja S., lastnica hiše, vrgla brez usmiljenja na cesto. Cela družina je sedaj že deset dni na cesti, brez hrane in izpostavljena vsem vremenskim nepravilnostim. Ako bi se je ne usmili drugi ljudje, bi poginila od gladi. Štrukelj je ponovno apeliral na občino in župana na Viču, vendar kakor se zdi, »usmiljeni« komunisti nimajo čuta do svojega bližnjega in na vse prošnje g. župana sploh ni dal odgovora. Štrukelj prosil potem potom usmiljena srca, da mu kdo pokloni kak štedilnik, da bo lahko otrokom skuhal kaj toplega.

— Celjske vesti. Mestno gledališče. V soboto zvečer se vprizori zadnjič v tej sezoni opereta »Mamzelle Nitouche«. Začetek ob 20. uri. — Razstava vaje niških izdelkov. Povodom zaključka obrtno-nadaljevalne šole bodo jutri v nedeljo 27. t. m. razstavljeni šolski vajeniški izdelki v šolskih sobah tukajšnje meščanske šole v času od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne. Obrtniško in drugo občinstvo se vabi, da razstavo v kar največjem številu poseti. — Ribarsko društvo v Celju ima v soboto ob 20. v hotelu »Balkan« svoj občni zbor.

— Mariborske vesti. Dva politična shoda. Po daljšem odmoru in blaženem miru pred političnimi shodi sta za četrtek zvečer določena kar dva javna shoda in sicer dveh največjih političnih nasprotnikov in oba shoda prav blizu drug drugega. Kraljeva organizacija Socialistične stranke Jugoslavije je za ta večer sklicala ob občinskih krvavih dogodkih na Zaloški cesti v Ljubljani žalno manifestacijski shod v Götvoz dvorani ob 19. uri. V ta namen je izdala vse polno letakov v obliki posmrtnic, zgoraj z napisom 24. IV. 1920 — 24. IV. 1924. Uvodoma spominja sodruge, da je sedaj 4 leta, kar so krogile izpaljene iz puške reakcionarnega režima na Zaloški cesti v Ljubljani, ubile 13 delavcev, žen in otrok. Štiri leta je, odkar je kerkami železniški minister, katoliški duhovnik dr. Korošec sklenil zlomiti železničarski štrajk, odkar je klerikalizem sklenil ubiti delavsko razredno gibanje. Da ni bilo Zaloške ceste in klerikalnega režima, bi ne bilo »Obznanje«. Letak končuje s pozivom »Doli klerikalizem in reakcija! Da zmaga proletarijat!« Za ta shod vlada tem večja splošna radoznlost, ker je v Mariboru praksa pokazala, da Južni železničari Zaloške ceste ali niso vzele za dovolj tragičen dogodek ali pa so oni videli krvave krivce drugod. Drugi shod sklicuje SLS v novi palači Zadruga gospodarske banke, kjer nastopita kot govornika tudi poslanca Žebot in Veseljak. Tudi ta shod se pridno pripravljajo. — Razprava o aferi dr. Lajnsič — dr. Pfeiffer, ki je bila dočlena na 24. aprila, se vrši dne 2. maja.

— Transport ruskih beguncev. V sredo je došel v Maribor iz Beograda večji transport ruskih beguncev, ki potujejo v Pariz. — Žrtve spiriitizma. V sredo zvečer so odpehali v Ljubljano na psihiatrični oddelk mlado soprogo nekega priv. uradnika M. K. Kakor zatrjujejo, je mlada žena postala žrtve spiriitizma, ki se je v zadnjem času zelo razširil tudi v Mariboru. — Premijera »Veseli dan ali Matiček se ženi« v sredo zvečer je izborna uspeša. Gledališče je bilo v parterju nabito polno osobito mladine. Glavni vlogi ste bili kakor nalašč izbrani za g. Koviča in gdj. Savinova. — Obesil se je v četrtek pop. H. Pfrimer starejši iz znane mariborske rodbine in veletrogovine s vinom. Nesrečnej je že dlje časa bolehal na težki melanholiji.

— Nova palača Akademije znanosti v Beogradu. Velika zgradba Akademije znanosti v Beogradu v Knez Mihailovi ulici, ki se je pričela zidati še pred balkansko vojno, je sedaj dograjena in bo dne 1. maja na svečan način otvorena. Poslopje je najlepša zgradba v Beogradu.

— Glas iz občinstva. Cesta proti Posaivi je bila zadnje čase res silno razorana in zvožena. Vozniki pa so si pomagali na ta način, da so lepo vozili po desnem banketu, ki je določen izključno za pešce. Seveda je bilo slednjim nemogoče se posluževati pešpoti od artilerijske vojašnice noter do Urbanke, ker se je vsak moral neprenehoma umikati v občestne luže. Poti klicani faktorji bi morali vsakega boljše paziti na to, da se ta grda razvada še bolj ne razpase. Cesta je za vozove, hode ne poti od obeh strahov pa izključno za pešce.

— Mestna zastavljalka dne 30. aprila in 1. maja t. l. radi saženja uradnih prostorov ne posluje.

— Za bojničarke. Glavni odbor društva Rdeči križ kraljevine SHS je razpisal na tečaj za študentstvo — bojničarke, ki bi posejala bojničarski kurz v Londonu v času od 1. septembra 1924 do 15. julija 1925. Rok za vlaganje prošnje je do 1. junija 1924. Društvo Rdečega križa sprejema še prijave.

se za II. tečaj šole za čuvarje zdravja v Valjevu do 29. aprila 1924. Interesentije se opozarjajo na oba razpisa v »Uradnem Listu«.

— Strašno obtožbo proti postopanju policije v Beogradu in Novem Sadu. Listi so poročali o strahovitih zločinu v Beogradu, kjer je bila delavka Ljubica Ljubički, osumljena tatvine platna, tako pretepena, da je na posledicah poškodb kasneje v bolnici umrla. Ukradeno platno se je tudi kasneje našlo in je uboga Ljubica umrla nedolžne smrti. »Vidovdan« iz Novega Sada javlja o dveh sličnih zločinih. V uradništvu lista sta prispeli mati in hči, prva stara 76, druga 35 let. Hčerka je imela na rokah dve rani od sablje, dolgi 12 do 14 cm in na hrbtu vboj od sablje. Starki je bilo z ročajem sablje iztaknjeno oko. Starka je s seboj prinesla službeno kokardo, katero je v obupni obrambni borbi izstrgala pobesnelemu orožniku. Povod tega je bil neki Rus, ki jima je prihitel na pomoč ko ju je hotel stražnik brez povoda aretirati, prijet in pripeljan na policijo, kjer so ga pretepli od krvavega in suvali s sabljami. Beogradski in novosadski listi zahtevajo, da minister notranjih del sam prevzame preiskavo in da se ti divjaki pred sodiščem eksemplarčno kaznujejo. — Kakor javljajo vodji minister Srbiško osebno preiskavo. Šef kriminalnega oddelka Kliša Popović je bil suspendiran.

— V Trstu deževno vreme. Po današnjem telefonskem poročilu iz Trsta tam danes dopoldne močno dežuje. Pihja široko.

— Obupen čin. Sinoči se je v eni izmed pisarn Jadranske banke zasturpila z lizolom Marija K., soproga sluga Jadranske banke, ki je bil večraj skupno s 27 ostalimi uslužbenci reduiran. Nesrečnico so takoj prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico, kjer so ji izprali želodec in je danes že izven nevarnosti. Samomor je skušala izvršiti radi redukcije moža. Obupni čin nesrečnin je povzročil med občinstvom skrajno mouchen vitis.

— Železniško nesrečo. Dne 22. tm. se je zaletel brzovlak, prihajajoč iz Niša v Topčideru v na progi stoječo lokomotivo. Škoda znaša 60.000 Din. — Na postaji Veliki Bečkerek se je 22. tm. zaletel potniški vlak št. 7233 v garnituro vagonov, stoječih na postaji. Obe lokomotive sta zelo poškodovani. Pri karambolu sta bila težko ranjena poštar Josip Virag in orožnik Živojin Bošković. — V bližini novosadskega letališča je subotični vlak povozil nekega vojaka, čigar identitete dosedaj še niso ugotovili.

— Samomor 16 letne devojke. Na progi med Petrovimi selom in Kapelo Batrino na Hrvatskem je skočila pod vlak 16 letna devojka Milica Hrvorjevič iz Belega Brega. Vzrok samomora ni znan.

— Prijet mednarodni pustolovec v Mariboru. V Mariboru je bil 23. marca aretiran m'ad neznanec, ki je prišel preko avstrijske meje brez vizuma. Imel pa je pravilno izstavljen potni list na ime Robert Vrt, Praga. Policiji se je zdel neznanec sumljiv in je obvestila praško policijo, da se ugotovi njegova identiteta. Na podlagi fotografij in daktiloskopije je praška policija spoznala v prijetem Miroslava Gottfrieda, 22-letnega uradnika iz Smichova. Slednji je izvedel v Pragi in Košicah drzne sleparije in je oškodoval par zavodov za 117.000 Kč. Nato je pobegnil s svojim tovaršem na Madžarsko, prepotoval Rumunijo, Bolgarijo in Turčijo ter prišel v Atene, kjer je tudi izvršil več sleparij. Preko Madžarske in Avstrije je nato prišel v našo državo, kjer ga pa je prijel roka pravice.

— Strašen umor v Stari Moravici. Na Velikonoči je bil v Stari Moravici v Voivodini izvršen strašen umor. Mariška Baranaj je s svojim ljubimcem umorila svojo dobrotnico, 60 letno Julijo Marthon. Preiskava je dognala, da sta skušala zločinca najprej svojo žrtve zasturpiti in ker jima to ni uspelo, sta jo davila ter končno obesila. Umorila sta jo, da bi podedovala njeno poslopje. Oba morilca sta bila aretirana in oddana sodišču v Subotici.

— Mož zaklal svojo ženo. V Beogradu je na Smederevskem Glermu ključavničar Milan Jovanović zaklal svojo ženo, ki je pred dnevi ubežala pred nasilnežem v stanovanje svoje tovarišice Stevke Ferić. Policija je morilca aretirala in izročila sodišču.

— Požar. V Veliki Pirešci pri Zalcu na Štajerskem je nastal o Veliki noči požar, ki je uničil skoraj celo poslopje posestnika Marka Pancerja. Pri gašenju je zadobil Pancer težke opekline in so ga mora! prepeljati v celjsko bolnico.

UMOR V LOČNICI L. 1921.

Kakor je poročal svojčas naš list, je bil o Veliki noči leta 1921 umorjen v turistijskih krogih dobro znani posestnik Janek Krok, po domače Lužarjev, z Ovejskega nad Ločnico pri Medvodah. Rstrelil ga je na potu k vstavljenju posestnikov sin Janca Alič iz Ločnice, kateremu je druga Krokova žena za to dejanje obljubila 10.000 K. Fant je po izvršenem zločinu pobegnil in ga do sedaj ni bilo možno dobiti v roke pravice. Letos ob Veliki noči, tretje leto po umoru, se je pa Alič nenkrat pojavil pri starših v Ločnici; prišel je po noči, se čez dan skrival in odšel zopet po noči, čez hribovje. Zadržuje se stalno v Gorici, kakor vedo to povedati ljudje v Ločnici. Ker je italijanska meja od Ločnice v smeri proti Žirem oddaljena le 1 in pol dneva hoda, mu ni bilo težko priti neopažen čez gorovje domov; zlasti, ker meja ni bogve kako dobro zastražena. Vendar je pa čudno, da se med prebivalstvom Ločnice ni našel nikdo, ki bi bil skrdaril pili 2 uri hoda do orožniške postaje v Medvodah ter obvestil orožnike o dohodu morilca. Res je, da naše kmetsko ljudstvo nima rado opravka z gosposko in posebno ne s orožniki, vendar pa se nam zdi, da to ni prav, saj se lahko kaj podobnega pripeti tudi komu drugemu v Ločnici. Umor bi moral pač dobiti svojo osveto. Sicer pa mora biti morilec vendar kurenčiran v »Političnem listu« in naj bi se obistvil, — če se še ve, da se zastržuje v Gorici — obrnilo na gorško prefekturo. Morda pa se savzame naša

policijska direkcija za to zadevo? Naše čitatelje-turiste, katerim je kraj znan, bo zanimajo izvedeti, da se je Krokovim sinovom posrečilo, obdržati zadolženo posestvo, na katerem sedaj gospodarijo.

»KLUB FRAČARJEV«.

Je-li možoče? Da, v Ljubljani je obstojala do najnovejšega organizacija, sestojela iz neboljnih fantičev v starosti 8 do 20 let, ki si je nadela mnogo pomnajoče in simbolično ime »Klub fračarjev«. Središče njih delovanja je bil Žabjek. Tu je bil zbran ves generalni štab s predsednikom, podpredsednikom, tajnikom in blagajnikom. Zadnji je imel najvažnejšo funkcijo. Bil je finančni minister kluba. — Kakšen namen je imel klub in kakšna so bila njegova pravila? Fračarji so imeli pred dobrim mesecem svoj prvi občni zbor in sicer ker je bilo lepo vreme, kar na prostem pred zatvornico na Prulah. Zborovanje je vodil povsem parlamentarno najstarejši član. Na zboru se je sklenilo, da se ustanovi »klub fračarjev«, v katerega imajo pravico vstopati člani od 8. do 20. leta in vsak član je obvezan, da točno izvršuje društvena pravila in da redno plačuje mesečni prispevek v znesku enega dinarja. Predlog je bil soglasno sprejet. Namen društva pa je bil predvsem, da se njega člani izurijo v pravilnem streljanju in manipuliranju s »fračarji«. Klub je res krasno napredoval. »Fračarji« so v svrhu treningov prirejali ekskurzije na Grad, kjer so se razdelili v dve nasprotni skupini in bilo je streljanja da je bilo veselje. Če je slučajno dobil kak pasant kamen v glavo to nič ne de. Teda vsaka reč ima svoj konec in »dež za solnce« mora priti tako pravi pregovor. Dogodilo se je lepega dne v preteklem tednu, da se je vsled agilitosti članov polagoma potrgala vsa guma na fračah. Fračarji so stopili k blagajniku in zahtevali da nabavi za zbrani denar novo opremo. Blagajnik, sicer idealen fračar, se je tega silno ustrašil, kajti v blagajni je bil primanjkljaj. Ni se vedel natančno spomniti, v katerem kinu je pravzaprav pustil denar. Kriza v društvu je postala neizogibna in tako se je dogodilo, da je bil »fračarski klub«, za katerega je medtem že zaznala policija, razpuščen. Fantiči so dobili vabilo na policijo in sicer zato, ker so nekateri fračarji vzele šipe na tarčo.

— Koncert. Jutri v soboto 26. aprila se vrši v kavarni Evropa koncert dravske godbe. Začetek ob 9 uri zvečer. Vstop prost.

Kino »Ljubljanski dvor«.

LUCIANO ALBERTINI

glasoviti akrobata in eksentrik, glavni tekme Harry Piela, nastopi v izredno zanimivi ljubavni drami »Vrnitev Odiseja« v kino »Ljubljanski dvor«. Film je poln dosedaj še nevidljivih senzacij, vratlomnih in riskantnih produkcij. Predvaja se do nedelje. — Nato sledi ljubljene občinstva, najslavnejši komik sveta, Maks Linder, še v Ljubljani izza svojih burk »Bodi moja ženica« in »7 let nesreče«. Salve smeja.

»KINO TIVOLI«.

— Ana Karenina, slavni Tolstojev roman, samo danes, v petek, predvaja »Kino Tivoli«. Glavno vlogo igra Lya Mara.

Društvene vesti.

— Občni zbor naprednih obrtnikov v Ljubljani. Sinoči se je vršil v gostilni pri Mraku na Rimske cesti dobro uspeh občni zbor Društva naprednih obrtnikov v Ljubljani. Skupščino je vodil predsednik g. Franchetti, ki je uvodoma pozdravil navzočega predsednika JDS dr. Žerjavo, podpredsednika g. Jos. Turka in tajnika dr. Rapeta. Po poročilu predsednika ter po poročilu tajnika g. Primožiča in blagajnika g. Kersniča je povzel besedo minister dr. Gregor Žerjav, povdarjajoč pomen strokovne organizacije za stranko. Izrazil je tudi svoje zadovoljstvo obrtništvu, katero kaže veliko zanimanje za svoje strokovne organizacije, ki so sestavni del stranke. Razmotrila so se nato razna aktualna vprašanja, predvsem o spremembi pravil. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: za predsednika Josip Turk, za podpredsednika Josip Rebek, ključavničar, v odbor pa: Gayer Rudolf, ključavničar, Jakopič Ivan, knjigovec, Primožič Ferdo, mizar, Šeber Fran, tapetnik, Rozman Ivan čevljar, Kersnič Ivan krojač, Špetič Stefan sobni slikar, Rožič Stefan pleskar, Vidmar Karl pek, Gjud Ivan brivec, Pičman

K. Makuszynski:

Dogodek ob rakvi.

Blagopokojni je ležal v krsti z blaženim nasmehom človeka, ki ga vsa nadaljna zadeva prav nič več ne briga in ki takorekto živi na ves svet.

Pravzaprav ni imel možakar, ki je ležal s svojim blaženim nasmehom na mrtvaškem odru, nikdar ničesar dobrega na svetu.

Mnogo neumnosti je storil tekom svojega življenja, največjo pa, ko se je oženil z udovo svojega mojstra in prevzel malo strugarsko obrt.

Njegova žena je bila precej let starejša od njega, in dasi ji je manjkalo v čeljustih že precej zob, je grizla in pikala strupeno kot kača klopotača. In je bila jako ljubosumna in jako prepirljiva in jako skopna. Povod h kregu je privlekla takorekto kar za lase, večinoma za lase ubogega moža.

Možu je bilo hudo, da je bil tako neumen, in vse bolj mu je bilo hudo, slednjič je shujšal in umrl. Misli je, da je to v njegovem položaju najboljši in najpametnejše, kar more storiti.

In sedaj je mrtve, veseli se tega in

Lovro Klepar, Hlbišer Hugo fotograf, Lauter gostilničar, Lavizhar mesar. Pregledniki: Igič Franc krojač, Stare Franc slikar. Delegata: Rebek Josip in Primožič Ferdo. K besedi se je na to oglašalo več govornikov, nakar je bil občni zbor po zahvalnem govoru g. Turka za izvolitev zaključen.

— Dramatični odsek kolizejskega političnega društva priredi danes v petek ob 20. zvečer predavanje v salonu »Pri Levu«, Gospodstvska c. 16. Predava g. prof. Dolžan o »Pračloveku«. Vstop prost. K obliki udeležbi vabi odbor.

— Vojni invalidi, vdove in sirote, ki so včlanjeni pri Udrugi vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS, podružnica Ljubljana in ki so s svojočasno oddajo odnosno izpolnili statistične pole ali popisnice ter izročili podružnici tudi svoje slike, dobijo sedaj nove članske knjižice. Izdajajo se med uradnimi urami v društvenih prostorih.

Drobiž.

• Iztrebljevanje somov. Prvi, ki je lovil some, je bil anglosaški kralj Alfred Veliki. Plen pri takratni primitivni lovski metodi naravno ni bil velik. V zgodnjem srednjem veku je bil biskajski zaliv poln somov in Baski so igrali takrat v lovenju somov isto vlogo kot v 19. stoletju Norvežani. Sistematično iztrebljanje somov se je pričelo okoli leta 1850 in leta 1900 v severnih morjih že ni bilo nobenega soma. Kmalu pa se je odkrilo, da je pravi eldorado somov v Južnem morju. V Buenos Aires so se ustanovile prve družbe za lov na some ter so sledile druge in pričel se je divji lov za somi. Močnejši morski velikan so pričeli izginjati in izumirati. Lemo se je v Južni Georgiji, na Falklandskih otokih in na južnih Helidih usmrtilo 10—11.000 somov. Južna morja so, kakor severna, izumrla. Angleška vlada namerava sedaj opremiti ladjo »Disewery« in jo odposlati na ekspedicijo v Južno morje, kjer naj se prouči koliko je še somov v svrhu zaščite teh živali. Stroški za to ekspedicijo se bodo krili z ujetimi somi in to je najčudnejše pri ekspediciji, ki ima vendar namen soma rešiti.

• Dokument o kočitvi zakona pred dvasetimi stoletji. V nekem egiptovskem grobišču so našli na papirju z egiptovskimi črkami napisan redni notarski akt o razporci. Glasi se: Leta Tybija Faraonskega Pto-Lemy, sin Pta-Lemija, ki prebiva v Amonepiku, vzhodno Neja; pred Amonehotepa, sinom Patota in materjo Tamenty, je izjavil ženi Tahappy, hčeri Pekurija: Jaz sem te zapustil kot ženo. Jaz sem ti vzel pravico žene. Jaz sem ti rekel, da si lahko izbereš drugega moža, jaz ne pridem nikdar pred te v nobeno hišo, kamor ti prideš. Jaz ne bom iskal pravice nad teboj kot ženo od današnjega dne dalje. Odidi takoj brez odlašanja. Napisal notar Tut. Podpisane so tudi štiri priče.

• Rač predoltega poljubovanja zadržani lokalni vladi. V angleškem mestecu Bournemouth ima občinstvo navado, da se na kolodvoru pred odhodom vlaka kar ne morejo razločiti. Objemajo se in poljubljajo in ko so oni, ki hočejo odpotovati, že v vozovih vlaka, si še skozi okno stiskajo roke in pošiljajo poljube tako dolgo, da ni te komedije ne konca ne kraja, zlasti ne, ker trpe na poljubovalni epidemiji tudi sprevedniki in drugo železniško osobje. Tuici, ki se poslužujejo te lokalne železnice, so se radi tega pritožili pri mestnem zastopstvu in magistrat je sedaj zaukazal železniškemu osobju, da se nima več ozirati na staro lokalno razvado poslovljenega poljubovanja, marveč ima vsak vlak oditi nemudoma ob predpisanim času.

• Vilice Viljama II. Viljem II. se je rodil v Berlinu 1. 1859. Njegova mati je bila takrat stara 18 let. Porod je bil težak in treba je bilo rabiti klešč, ki so novorojenčka izšlele za levo roko tako nesrečno, da je poizkušela zaostala v razvoju, je bila krajša in skoraj brez vsake moči. Desna roka pa se je pri Viljemu toliko silneje razvijala in brezobzirni cesar Viljem je imel grdo navado, da je velikim in močnim oficirjem, ko jim je segel v roko, stisnil prste s tako silo, da so nehotne zakrčali. Pri jedi je rabil posebne vilice, katere so nosili povsodi za njim, da se je prikrija slabost leve roke. Vilice so bile namreč na eni strani močno nabrušene in je Viljem z njimi zrezal z desno roko meso in druge reči, potem pa vzel v levo roko prave navadne vilice in nož in se delal, kakor da s temi opravlja navadno razrezavanje jedil.

smehlja. Žena pa je vsa tožna in jezna, da nima sedaj nikogar, ki bi ga lahko grizla in pikala. Da bi bili vsaj otroci. Pa jih ni Bog dal ne v prvem, ne v drugem zakonu — tako sama je bila v svoji veliki tragični jezi. Res, strašno!

»Eh, križ je z moškimi!« je vzdihnila gospa udova.

»Današnji dedci so kot muhe. Ničesar več ne prenoso. Nisi še dobro poročena z njim in si se ga komaj privadila. Že leže in umre... uh, dedci postajajo preleni za lepi zakonski stan... Rajce cepajo kot muhe!«

Blagopokojni se je menda zelo veselil jeze svoje žalujoče ostale, kajti je bilo videti, da se je še bolj smehljal.

»No, ampak nič zato«, je šel udovin samogovor lepo dalje. »Jožef, lep pogreb ti naredim!... Radi ljudi in njihovim jezikov. Ne bodo jih brusili, češ, tako beraško ga je spravila; takšen pogreb dobiš, da bodo govorili, kako sva se imela rada.«

Blagopokojni se je režal,

»Mnogo sicer nimam v hranilnici, toda kar je, naj gre v imenu božjem... vse zastavim, kar bom lahko pogreša-

Gospodarstvo.

PROBLEM NAŠE DOBE.

V »Corriere della Sera« z dne 18. jan. 1924. je priobčil znani italijanski nacionalni ekonom Luigi Einaudi pod naslovom »Il problema Ford« pozornost vreden članek. Povod mu daje dejstvo, da se mnogi člani ameriškega kongresa razburjajo, ker Ford ne plačuje toliko davka, kakor bi ga po njih mnenju moral.

Dokler je bil Ford »majhna« ter je osebo in kot edini lastnik vodil svoje podjetje, pri čemer je morda zaslužil 100.000 dolarjev na leto, so davčne oblasti smatrale, da Ford teh 100.000 dolarjev iz svojega podjetja tudi »prejme«. Ford je plačeval takrat od stoštic vse donosnost, oziroma obratno davke, razven tega pa od prejšnjega osebnega dohodka 100.000 dolarjev še davek, ki ga pri nas poznamo pod imenom progresivne dohodnine.

Danes je Ford »velika« in ne vodi nobenega podjetja osebno. Udeležen je pri neseštih in ogromnih delniških družbah, ki so v resnici njegova edina last in katerih dobički se cenijo na letnih 140 milijonov dolarjev. Na teh 140 milijonov plačujejo Fordove družbe sicer vse obratne davke, oziroma davke od donosa, naj imajo že katerokoli ime, toda Ford, ki je zaslužil v resnici 140 milijonov dolarjev, si da kot dividendo izplačati od svojih družb samo kolikor porabi, morda 20 milijonov letno. Teh 20 milijonov dobička Ford »prejme« in plačuje od njih še davek sličen našemu dohodnini, a ostalih 120 milijonov potom svojih družb reinvestira ter odtegne dohodnini. In radi tega se razburjajo nekateri člani ameriškega kongresa, ampak čisto po nepotrebnem.

Človek, ki investira dobičke v svoje podjetje, je sol dežele. Zdi se sebičnež, ki dela samo zase, skopuh, ki ne pusti da bi se kdo drugi bil deležen njegovega imetja, a v resnici dela le za druge. Kopiči premoženja, ki jih končno uživajo drugi. Kaj so malenkostne dohode, ki si jih privoščijo Ford, proti ogromnim dobrotam, ki jih prejema splošnost od Fordovih tovarn! Velikina kapitalistične kulture obstoja ravno v tem, da se na najvišja mesta povzpne možje, ki jih hrepenenje po prvenstvu vspodbuja k vstrajnemu delu, ki si znajo pridobiti enako vztrajne in sposobne sodelavce ter na potrosijo vseh svojih dohodkov za lasten užitek. Njih najvišji užitek so uspehi in zmage njihovih podjetij.

Čemu se bojijo politikantje, da bi se moglo par Fordov polastiti z vplivom svojega bogastva gospodarstva cele dežele? Ustvaritelji proste industrije, to je one industrije, ki živi od konkurence in zmanjšuje stroške produkcije, so preveč zaljubljeni v svoja podjetja, da bi jih smatrali le kot sredstvo za dosego političnih ciljev. Lastniki si bodo politično moč le če bodo prisiljeni. Krivda pa takrat ne zadene njih ampak one politikante, ki s carinami, protekcionizmom in vladnimi koncesijami ustvarjajo tip nepravice (falso) kapitalista in nepravice podjetnika, ki mora kupovati časopise ter vplivati na birokracijo in vlado, da more živeti in bogateti.

Davčni sistemom, kakor obstojajo v bistvu v vseh modernih državah, se ne sme očitati, da delajo krivično izjemo pri velikih Fordih, ampak da ovirajo pot malim Fordom. Zato naj možje, ki vladajo in hočejo biti resnični in dalekovidni politiki raje najdejo način, da se bo z malimi Fordi ravnotako postopalo kot z velikimi. Progresivna dohodnina otežkoča prve korake podjetnika, in zato naj vsak plačuje le od dohodka, ki ga konsumira, ne pa od dohodka, ki ga reinvestira. Prosta pot in enaki pogoji vsem, a prvenstvo naj gre onemu, ki zna bolje od svojih tekmecev koristiti splošnosti!

Tako Einaudi, ki tudi v frazasti Mussolinijevi Italiji neustrašno pove resnico, ter je na pr. pred letom javno očital italijanski industriji, da se v tridesetih letih carinske zaščite ni znala toliko ojačati in spopolniti, da bi mogla vzdrževati prosto konkurenco. Uvodoma sicer Einaudi povdarja, da se radi Fordovega problema ne razburja ves kongres temveč samo oni njegovi člani, ki iščejo »popularne platforme«, in da je problem aktuelen v vseh državah s sličnimi davčnimi sistemi. Negleda na tehtne in krasne besede, ki jih govori Einaudi v prilogi splošnim in neumornim podjetnikom Fordovega tipa, pa obravnava predmet v poglavitnem kot davčni problem, zlasti z ozirom na razmere lastne dežele.

Zahteva, da naj se strožje obdačijo samo konzumirani dohodki, dočim naj se reinvestirani dobički kar najbolj razbremenijo.

njo, je utemeljena v gospodarskih zakonih in nujno vpoštevanja vredna. Vendar progresivna dohodnina, ki nasprotuje v sedanjih obliki pravi gospodarski načelom in pod krinko socialne pravičnosti ubija podjetnost in produkcijo, ni še sama na sebi jedro Fordovega problema. Progresivna dohodnina je samo en del zla, ki izvira iz celega globokega in obširnega in presernega problema naše dobe.

(Konec prihodnjak)

—g Novosadska blagovna borza 24. aprila. Na produkti borzi notirajo: Oves baski dupl. kasa 250, koruza baska, dupl. kasa 232,50—235, za maj, junij, dupl. kasa 245, za junij, julij, dupl. kasa 250; fižol beli dupl. kasa 35, moka baska št. 24 442,50, št. 25 340, št. 26 330. Celokupni promet 40 vag. Tendence milačne.

—g Dobava motornega olja in konsistentne masti. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se vrši 5. maja odtalno licitacija glede dobave 5 ton motornega olja i tone konsistentne masti. Oglas je v pisarni trg. zbornice v Ljubljani na vpogled.

—g Dobava bakra, bakrene pločevine in bakrenih cevi. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje odtalno licitacijo na 28. aprila za dobavo 12.000 kg okroglega bakra, 2800 kg bakrene pločevine, 345 kg bakrenih cevi. Pogoji na vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani Gosposvetska cesta od 10. do 12. ure.

—g Dobava šamotne opeke. Direkcija drž. žel. v Ljubljani razpisuje odtalno licitacijo na 30. aprila za dobavo 3000 komadov šamotne opeke za lokomotivne peči 240x120x73 mm. Pogoji pri ekonomskem odeljenju Dir. drž. žel. v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

—g Dobava žarnic. Direkcija drž. žel. v Ljubljani razpisuje odtalno licitacijo na 25. aprila za dobavo 2855 komadov žarnic. Pogoji pri ekonomskem odeljenju Dir. drž. žel. v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

—g Dobava kamene soli. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se vrši 1. maja odtalno licitacija glede dobave 20.000 ton kamene soli.

—g Dobava zmlate paprike. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se sklenu 12. maja pogodba za dobavo 1400 kg zmlate rdeče paprike. Natančnejši podatki so v trgovski zbornici v Ljubljani na vpogled.

—g Dobava plinovega olja. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje odtalno licitacijo na dan 4. maja 1924. za dobavo 2 cistern plinovega olja. —Dobava drogov iz medij. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje odtalno licitacijo na 8. maja za dobavo 3830 drogov iz medij raznih dimenzij. Pogoji pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih žel. v Ljubljani, Gosposvetska cesta od 10. do 12. ure.

—g Dobava strojnega in motornega olja ter benzina za motorje. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se vrši 14. maja odtalno licitacija glede dobave 30 ton strojnega olja, 10 ton motornega olja in 10 ton benzina za motorje. Oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trg. zbornice v Ljubljani na vpogled.

—g Dobava pšenične moke. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši 28. aprila odtalno licitacija glede dobave 310.000 kg pšenice in 250.000 kg krušne moke (tipa 80%). Podatki v pisarni trgovske zbornice v Ljubljani.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 23. aprila Prosti promet.

Zagrebska borza danes radi pravoslavni prazniki ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 14. 26, Pariz 5.15, London 353.50, Milan 359.50, Praga 3.39, Dunaj 0.1138, Newyork 80.50.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 23. aprila. Današnja borza: Beograd 7.—, Praga 16.66, Newyork 563/4, London 24.68, Pariz 35.75, Milan 25.11, Berlin 1.29, Amsterdam 209.50, Dunaj 0.0079/4.

— Trst, 25. aprila. Današnja predborza: Beograd 27.65—27.85, London 98.25—98.40, Pariz 141.50—144.50, Newyork 22.40—22.50, Curih 396—399, Praga 66.20—66.50.

— Dunaj, 24. aprila. Devize: Beograd 876—880, London 311.300—312.300, Milan 3154—3176, Newyork 70.935—71.185, Pariz 4662—4673, Praga 2102—2112, Curih 12.605 12.635. Valute: dinar 873—879, dolar 70.460—70.860, lira 3150—3170, čelika kro-na 2082—2098.

—g Gospa Dobrotinjska je komaj zavrnila nasmeh. In je bila le sreča, da so vstopili v sobo tisti hip g. kramar iz hiše, hišnik, mlekar in uradni sluga ter štiri sosede...

In je gospa udova vsem gospodom pripovedovala zgodbo o boleznih svojega blagopokojnika, ki je pričel lepega dne pokašlevati, zatem kašljati, in se je od dneva do dneva bolj sušil ter mu je ona pomagala z vsem mogočim; gospe sosede pa so šepetale in šeljale med seboj prav živahno, kakor je vedno običaj v takem slučaju: i. takih prilikah.

»Z vsem mogočim mu je pomagala, je šepnila ena, ampak je da ga spravi še preje pod zemljo!... Ta stari koš je od samega satana!...«

»In kako tuli in trobi,« je dodala druga, »še nikoli krokočil bi si lahko sa-

Najnovejša poročila.

POLITIČEN POLOŽAJ NEIZPREMENJEN.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Radi pravoslavne velikega petka je danes parlament povsem mirno. Dopoldne nikakih važnih političnih dogodkov. Na dvor ni pozvan noben politik. Trdijo, da so konzultacije krome definitivno zaključene. Ministrski predsednik se je danes razgovarjal s člani vlade in vodilnimi radikalnimi politiki. — Vse pričakuje, da dobi Pašić volilni mandat. — Ministri in radikali se pripravljajo na odhod v svoje volilne okraje v svrhu agitacije. Po praznikih se najbrže prične že živahna volilna agitacija vseh strank. — Predsedstvo narodne skupščine je pismo poslalo vse narodne poslance na plenarno sejo, ki se vrši dpe 3. maja.

RADIĆ POSTAVLJEN NA LAŽ.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Dunajski dopisnik londonske »Morningpost« izjavlja, da je bil njegov interview s Stjepanom Radićem točno zabeležen in da je pisarni stavek interviewa pregledal Radić sam, ne da bi ga v kaki točki korigiral. Stjepan Radić je torej postavljen na laž, ko je trdil, da je bil interview v »Morningpost« ponarejen in netočen.

POSET NAŠE KRALJEVSKE DVOJICE V PARIZU.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) Kakor javlja poloficijska agencija »Volta«, poseti oficijelno jugoslovanska kraljevska dvojica Pariz dne 28. maja t. l. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bodeta pri tej priliki ministra obeh držav razmotrivala vsa Francijo in Jugoslavijo zadevala vprašanja, med drugim vprašanje likvidacije vojnih dolgov, ki jih je napravila Srbija v Parizu, ureditev plačil za francoske dobave srbski vojski med vojno in plačilo kuponov srbske rente. V diplomatskih krogih dalje omenjajo, da vesti o sklenitvi zveze med Francijo in Jugoslavijo niso potrjene. Čebo pa sklenjena kaka zveza, bo imela splošen značaj. Izključujejo tudi, da bi se med Francijo in Jugoslavijo sklenila posebna vojaška zveza.

UVERENJA ZA OSIGURANJE VALUTE.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Minister financ je s svojim rešenjem I Br 11747 od 15. aprila 1924 izpremenil prejšnje rešenje I Br 47064 od 10. decembra 1923 v toliko, da uverjenja za osiguranje valut, izdana od pooblaščenih zavodov, veljajo dva meseca, računano od dneva izdavanja uverjenja do dneva nakladanja. Kot dokaz o dnevu natovoritve službi žig odtodne nakladalne postaje na tovrnem listu.

»CORRIERE DELLA SERA« FAŠISTOVSKO GLASILO.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) Kakor javljajo nekateri rimski listi, postane glavni organ opozicije »Corriere della sera« — fašistovsko glasilo.

MASARYKOVA POT V ITALIJO.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) »Tribuna« javlja, da pride danes prezident Masaryk v Italijo. List zanika vsak političen značaj tega potovanja. Prezident prihaja v Italijo v spremstvu svoje soproge iz zdravstvenih razlogov. Nastani se na Siciliji, ker potrebuje odmora in bo prisostvoval klasičnim predstavam v Sirakuzi. Sestanek z Mussolinijem bo eventualno sledil iz razlogov kurtoazije.

IGRA IN ŽIVLJENJE.

Človek pride na svet za to, da živi. Življenje je največja blaginja: ono je vrednota, ki združuje v sebi vse druge vrednote. V vsakem človeku nahajamo hrepenenje po življenju. Hočemo živeti, to je klic, ki odseva iz vsakega pogleda, to je trak, ki obdaja vsako telo in misel, ki tiči za vsako kretljivo. Toda življenje posameznega človeka je prazno, dolgočasno in nepopolno, ono je prepeženo z vsakdanjimi skrbmi. Popolnost življenja je nam dana kot predmet stremjenja in dosežemo jo 'aliko deloma v igri in svobodnemu ustvarjanju. Vsak organizem je središče dveh medsebojnih nasprotij, toda drug z drugim zvezanih procesov, s pomočjo katerih se pojavlja in varuje njegovo življenje. To je proces postanka ali asimilacije in razkroja ali dezasimilacije. Asimilacija skrbi za rast in oporo organizma, dezasimilacija pa dobavlja sredstva, s katerimi se spravi v tir živ stvori. Ako je asimilacija premočna, tedaj nastopijo organizem zalogo življenjskih snovi, če pa prevladuje dezasimilacija, nastopi takozvana

NEGATIVNA RAZNOVRSTNOST ŽIVLJENJA.

Če se oba procesa izravnavata, govorimo o življenjskem ravnovesju. Oba procesa spremlja pri kroženju snovi opredeljen ekvivalent energije. Ta osvojenost ali zaposlena energija skrbi za delovanje organizma in vseh njegovih opravil.

Vsakemu treh omenjenih stanj medsebojne razmerja med asimilacijskim in dezasimilacijskim procesom odgovarja gotova afekcionalna psihična vsebina, ki se kaže pri premoči dezasimilacije kot ožornost, slabost in melanholija, pri ravnovesju obeh procesov kot duševni mir, ravnodušnost in občutek sigurnosti, pri premoči asimilacije pa kot zanos, burni nemir in težnja za delovanjem. In v obeh slučajih, ko nahajamo v organizmu ravnovesnost življenja, stremi organizem za ravnovežjem samo tedaj, kadar je ravnovesnost negativna in ravnovežje v zvezi z nezadovoljstvom in narobe; pri pozitivni raznovrstnosti je ravnovežje tega življenjskega diferenciala v zvezi z nasladi, z vžitkom. V tem osnovnem biološkem procesu se krije bistvo igre: kadar se v iz-

močnika Stefana!... Ampak jaz ga že pokličem k sebi, še danes, pa mu povem, kaj ga čaka, če vzame to staro škrbuljo... in mu tudi namignem, da ga ima moja Tilčka malo rada!... Saj to ni nič slabega... in je že tako, da moraš dandanes moškega dregniti v nos, da opazi, kdo ga ima rad!

Druga soseda je stopila s tretjo k mrliču in ga poškrbopila. »Večni mir in pokoj tvoji duši!« je dejala. »Tvoja žena ti ga tako ni dala!... Samo pogledite, kako leži... kot blažen!«

»Ali se vam to čudno zdi?« je pristavila druga. »Saj je lahko srečen in blažen, da se je rešil take ženske!«

Ker je pristopila še udova in gospe-ma, sta umolkni.

»Lep mrtvaški oder!« se je slednjič oglasila ena.

»Moj Bog, lep!« je vzdihnila udova. »Kar zmorem!... Saj je tako zadnje, kar še lahko storim za svojega Jožeta!«

»No, veselji bodite, da je prestal,« je dejala tretja soseda, »okreval itak ne bi nikdar...«

»Oh, ne bi, ne!« je vzdihnila udova. »To kaj je imel že v prsih, ko sem ga poročila!... Nihče ni bil na mramor oč-

ANGLEŠKI KAPITAL V JUGOSLAVIJI.

— Beograd, 25. aprila. (Izv.) Sinoči sta pripelala iz Sarajeva člana angleškega parlamenta sir Philip Dubson in sir Patrick Henan, ki proučavata finančne in gospodarske razmere v naši kraljevini. Zadnje dneve sta si ogledala Bosno in Hercegovino. Danes dopoldne ju je ob navzočnosti angleškega poselnika sir Alban Younga sprejel ministrski predsednik Nikola Pašić in nato ob 11.30 namestnik znm. ministra Marko Trifković. Angleška parlamentarca nameravata ostati v prestolici več dni in nato odpotovati v Zagreb odtroma v Slovenijo, da si ogledata industrijska podjetja. Parlamentarca proučavata tudi pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče ugodno placirati angleški kapital v naših krajih.

UMETNIŠKA RAZSTAVA V BENETKAH.

— Benetke, 25. aprila. (Izv.) Tekom današnjega dneva se otvori mednarodna umetniška razstava, za katero vlada povsod veliko zanimanje. K otvoritvi razstave je velikanski naval tujece, osobito Nemcev. V Benetkah je danes nad 60.000 tujecev. Razstavo, ki vsebuje mnogoštevilna dela modernih struj, otvori kralj Viktor Emanuel, ki je sinoči odpotoval iz Rima v Benetke in kamor je danes jutraj prispele.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) Glavni volilni urad je te dni pričel revizijo volilnih rezultatov. Po pregledu pritožb, protestov in reklamacij je urad potrdil večinske in manjšinske mandate. Večini nacionalne vlade je priznanih 355 mandator. Urad je potrdil izvolitev slovenskih poslancev dr. Wilfana in dr. Besednjaka.

GROZOTE GOTHARDSKE KATASTROFE.

— Milen, 25. aprila. (Izv.) Na mesto grozne železniške katastrofe pri Bellinzoni došla soproga Helfrich je takoj spoznala sežgano truplo svojega soproga, s katerim je bila komaj tri leta poročena. Smrt predsednika nemške Državne banke dr. Schachta se ni ugotovljena. Število človeških žrtev do danes še ni ugotovljeno. Kako grozna je bila vročina pri eksploziji plina v nemškem voru, je posneti iz tega, da je nastala do 1200 stopinj znašajoča vročina, ki je vse trdne predmete, posebno zlatino in dragulje povsem raztopila. Rešilna akcija se nadaljuje.

MASARYKOVA POT V ITALIJO.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) »Tribuna« javlja, da pride danes prezident Masaryk v Italijo. List zanika vsak političen značaj tega potovanja. Prezident prihaja v Italijo v spremstvu svoje soproge iz zdravstvenih razlogov. Nastani se na Siciliji, ker potrebuje odmora in bo prisostvoval klasičnim predstavam v Sirakuzi. Sestanek z Mussolinijem bo eventualno sledil iz razlogov kurtoazije.

To in ono.

negativna raznovrstnost življenja. Če se oba procesa izravnavata, govorimo o življenjskem ravnovesju. Oba procesa spremlja pri kroženju snovi opredeljen ekvivalent energije. Ta osvojenost ali zaposlena energija skrbi za delovanje organizma in vseh njegovih opravil.

Vsakemu treh omenjenih stanj medsebojne razmerja med asimilacijskim in dezasimilacijskim procesom odgovarja gotova afekcionalna psihična vsebina, ki se kaže pri premoči dezasimilacije kot ožornost, slabost in melanholija, pri ravnovesju obeh procesov kot duševni mir, ravnodušnost in občutek sigurnosti, pri premoči asimilacije pa kot zanos, burni nemir in težnja za delovanjem. In v obeh slučajih, ko nahajamo v organizmu ravnovesnost življenja, stremi organizem za ravnovežjem samo tedaj, kadar je ravnovesnost negativna in ravnovežje v zvezi z nezadovoljstvom in narobe; pri pozitivni raznovrstnosti je ravnovežje tega življenjskega diferenciala v zvezi z nasladi, z vžitkom. V tem osnovnem biološkem procesu se krije bistvo igre: kadar se v iz-

močnika Stefana!... Ampak jaz ga že pokličem k sebi, še danes, pa mu povem, kaj ga čaka, če vzame to staro škrbuljo... in mu tudi namignem, da ga ima moja Tilčka malo rada!... Saj to ni nič slabega... in je že tako, da moraš dandanes moškega dregniti v nos, da opazi, kdo ga ima rad!

Druga soseda je stopila s tretjo k mrliču in ga poškrbopila. »Večni mir in pokoj tvoji duši!« je dejala. »Tvoja žena ti ga tako ni dala!... Samo pogledite, kako leži... kot blažen!«

»Ali se vam to čudno zdi?« je pristavila druga. »Saj je lahko srečen in blažen, da se je rešil take ženske!«

Ker je pristopila še udova in gospe-ma, sta umolkni.

»Lep mrtvaški oder!« se je slednjič oglasila ena.

»Moj Bog, lep!« je vzdihnila udova. »Kar zmorem!... Saj je tako zadnje, kar še lahko storim za svojega Jožeta!«

»No, veselji bodite, da je prestal,« je dejala tretja soseda, »okreval itak ne bi nikdar...«

»Oh, ne bi, ne!« je vzdihnila udova. »To kaj je imel že v prsih, ko sem ga poročila!... Nihče ni bil na mramor oč-

obilju nakopičena energija troši svobodno, nepriljeno, z notranjo fiziološko potrebo, nudi njej efekt organizmu intenzivno nasladi. Igra je v zvezi z vžitkom trošenja muskulturne energije. Naslada, ki jo nahajamo v igri, je kolosalnega pomena za organizem v njegovi borbi za življenje, organizem, zapeljan od te naslade, išče aktivnega efekta svojih organov, ki se v tem procesu delovanja utrjuje, kaliti funkcija ustvarja organ. Na ta način predstavlja igra cilj in sredstvo: ona osigurava dolgotrajnost in odpornost individuum. Igra podpira življenje, življenje išče igre. V igri nahajamo nastopne elemente: 1.) ona je samovoljna, 2.) ona nudi užitek; 3.) igra je socialna in 4.) vrši se po gotovih pravilih in zahteva npravitelne žrtve. Igra je samovoljna, spontana: nastane moment, ko človek čuti potrebo kretnosti, skakanja, igranja. To vidimo najlepše pri deci. Seve odrasli, kulturni ljudje ne ravna jo kot deca: oni imajo voljo, ki lahko obrzda nezdrave nagibe k igri, toda dalje jim svobodo, postavite jih v okolščine, ko ne bodo čutili prisiljenosti in odrasli ljudje bodo ravнали, če so zdravi in čili, kakor deca.

Igra predstavlja vedno užitek, toda ne osebni užitek je ne ovira, da je socialna. Nobena igra ne nudi toliko naslade, kakor ona, ki se vrši v večjih skupinah. Socialnost je njeno važno obilježje. Ta njena lastnost jo stili, da se uklopi gotovim pravilom. To vidimo najlepše pri sportnih igrah. Pri igrah nahajamo gotovo organizacijo, ki je podvržena pravilom, med katerimi so tudi moralni predpisi. V igri med seboj zvezane osebe niso zvezane po dolžnosti, temveč za voljo užitka in imajo medsebojne obveznosti. Take osebe ustanavljajo celo neke vrste policijo, ki bdi nad pravilnim potekom igre in kaznuje neposlušnike. Vsi omenjeni elementi igre dokazujejo njen pomen in smisel in predstavljajo ključ za razumevanje druge vrste iger — čisto duhovnih sil —, v katerih nahajamo eno največjih življenjskih vrednot. To je takozvano svobodno ustvarjanje.

PROTI INDUSTRIJALNIM NEZGODAM V AMERIKI.

V sami državi New York je šel vsod delavcev poškodovanih vsak dan vsto nezgod v industrijskih podjetjih. To pomenja, da imamo letno 300.000 delavcev, ranjenih na delu. Približno 1400 delavcev umre na leto vsled industrijskih nezgod. In število nezgod in smrti rase skoraj vsak mesec. Ta dejstva so prisilila guvernerja, da je odredil posebno Kampanjo za varnost v industriji. Proklamiral je poseben »varnostni dan« in pozval v to svrhu delodajalce in delavce, kakor tudi vse zainteresirane organizacije za sodelovanje z državnim departementom za delo. Država New York je največja industrijska država v Združenih Državah. Približno 4.500.000 industrijskih delavcev — vključno s milijoni žensk — je zaposlenih v delavnicah, tovarnah, železnicah in rudnikih. V devetih letih, kar je v veljavi delavski odškodninski zakon, je bilo čez dva in pol milijona industrijskih nezgod in smrtnih nezgod je bilo čez 13.000. Tekom devetih let so odškodnine za nezgode, plačane poškodovancem ali, v slučaju njihove smrti, njihovim družinam, znašale vsega skupaj čez 125 milijonov dolarjev. Okolo 400.000 oseb je bilo upravičenih do teh odškodnin. Skupna svota, ki jo sedaj delodajalci plačujejo na leto za odškodnino, znaša sedem milijonov dolarjev. Te odškodnine morajo plačevati delodajalci, ali končno one predstavljajo finančno breme, ki teži na vseh prebivalcih. Delodajalci seve vračuna odškodnino in stroške proizvodnje. Tako je konsument oni, ki navsezadnje nosi stroške za delavsko odškodnino. Znižanje nezgod bo imelo za posledico znižanje odškodnin; manj odškodnin pa pomenja manjši produktivni strošek in manjša cena mnogih produktov. — Radi tega je dolžnost in korist vseh, da se čim bolj preprečijo nezgode na delu. Več kot polovica vseh nezgod, ki se dogajajo, se da preprečiti. Da se znatno zniža število nezgod, to je svrha varnostne kampanje, ki se sedaj vrši v državi New York. Delodajalci naj opremijo svoje stroje z varnostnimi pripravami, delavci naj neprenehoma pazijo na nevarnost, širše obveščeno pa naj podpira gibanje za znižanje števila žrtev, ki jih industrijsalne nezgode izterfajo na človeškem trpljenju in gospodarskih izgubah. Nudijo se nagrade delavcem in delodajalcem za najboljša nasvete, kako naj se preprečijo nezgode in bolezni. Delavci pa lahko pomagajo s tem, da naznanijo oblasti one delodajalce, ki nimajo predpisanih varnostnih naprav.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

tati, toda Jožeti je prejšnje čase nekoliko preveč krockal!... Ne boste mi verjeli, kako dolgo sem mu morala zlepa prigovarjati, da se je odvadil plačič!...

»Zlepa!« je šepnila soseda, sosed. »Baje ga je kar z metlo pretepla, ako je izplil le vrček piva!...«

Moški so šli, ženske so pa ostale še nekaj časa in poslušale udovino tarmanje, ki je bilo kazno neutolažljivo... On ji je bil vesel... Nikdar več se ne poročil!... In intenje udove je bilo zelo jako.

Tudi sosede so se posloville. Komaj so obrnile hrbte, je pokazala udova, ki jo je minila jaka tuga, za njimi osla z rokami.

»Kar vidi se tej sodrgi,« je dejala, »kako jih peče moj pogreb!... Ampak le počakajte, jaz vam že pokažem, še pokale boste od jeze in nevoščljivosti, ko pojdemo za pogrebom!... Oh, in to je, kar me zelo, zelo veseli!«

In žena se je menda spomnila žen, ki bodo pokale od jeze in nevoščljivosti, in se je jako, jako veselo zasmejala in pri tem pogledala svojega blagopokojnega, ki se je tudi režal z nasmehom črnika, —

Originalna Jazz-Band

Plesi
Razne atrakcije

Odhodne postaje:
Reka: „Hotel Evropa“ (avtomobilski postaja)
Opatija: Pred kavarno „Principe Umberto“
Prvi odhod ob 11:30 predpoldne.

Cercle des Etrangers Zamet

Slovenski
Monte Carlo

Prihod iz Reke in Opatije v Jugoslavijo s posebnim avtomobilskim prometom vsake pol ure. Vožnja traja 15 minut.

Dvoosm se odpirajo vsaki dan ob 14-h dopoldne.
Prvi odhod ob 11:30 predpoldne.
Cena za odhod in vrnitev Lit. 5.—.

Amerikanski Bar

Prvovrstna
restavracija

IŠČE SE KOMPANJON ZA

mizarstvo tovarno v Beogradu.

Potreben kapital od Din 500.000 do Din 700.000.
Ponudbe je poslati na „Publicitas d. d.“, oglasni zavod, Beograd, Pozorišna 2. 2904

Gamaufovo

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo masno barvo. Cena zavojčku Din 3.—.
Razpošilja društvo

„Vrtnarsha šola“ v Kranju.
Stalna zaloge: Herzmansky, Korsika, Urbanic in drogerija „Adria“.

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega nad vse ljubljene, nepozabnega

Anteta

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti, mu obsuli s cvetjem prezgodnji grob in se spominjali nas v najtežjih urah.

Posebno zahvalo izrekamo njegovim zvestim tovarišem: gg. Rabiča, Vincigu, dr. Kogojcu, č. sv. Aljažu, g. Setincu in vsem osebju bolnice na Savi, potem gg. profesorjem, njegovim sošolcem, pevcem, govornikom, Centr. tajni jugosl. n. oml. in c. društvom.

Bog plačaj vsem!

Ljubljana, dne 25. aprila 1924. 2912

Glavna založba redstva: A. Lenarčičeva in sorodniki.

Ime:
R. Miklauc
LJUBLJANA

Gotiti vsakomur znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Pariz-Beograd-Senjak

LAK ZA NOKTE

Daje noktoma odmah poslije mazanja emajlni sjaj, koji nedjeljama traje. Velika garnitura sa pastom i priborom za čišćenje noktiju Din 50.—.
Mala garnitura Din 25.—, pojedini lak po Din 28.—.

Naš „OJA“ lak za nokte upotrebljavaju i kraljevi.

OJA pasta za nokte
Din 20 i 14.

OJA štit za nokte
Din 6.—

2660

Ali že veš, pri Sinkovcu so že spet znižane cene. Kmal' bojo blago zastouj dejal. — Zato le hitro tja, dokler je še kaj blaga!

Modna trgovina

A. Sinkovic nasl.
K. Soss, Ljubljana,
Mestni trg štev. 19.

Velikonočna prodaja po znižanih cenah!

MERAKL

boje, masila, lakove, štuk, cerajle, kistove i garanterano čisti štrki najbolje kakovec nudi

Medić - Zankl

družba z omejeno zavezo

HORROR Ljubljana NOVI SAD
podružnica centrala skladišče

TVORNICE:

LJUBLJANA - MEDVODE

Najseboje
DRVA
trda in mehka, žagana in cepljena, večje in male množice, od 25 kg dalje dostavljajo na dom.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gospodstvena cesta 16/1
Telefon 343 2244

Gospodična

z dobrimi spričevali se išče k dvema otrokoma od 10 let odnosno 16 mesecev za takoj. Reflektirani samo na inteligentno boljšo osebo.
— Pina hiša, dober postopek.
— Obično ponudbo, ako mogoče s sliko, prosim poslati na Bregov, Zagreb, Prilaz 32, II. 2903

Prager Presse
za Jugoslavijo.
Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Českoslovaški republiki in v tujini stane za krajnjino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40.— mesečno.
Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antane.

Pisemski papir

priporoča

Narodna knjigarna.

Slavnemu občinstvu vlijudo naznanjam, da sem otvoril
modni atelje za gospode
Ljubljana, Gledališka ulica štev. 8
(Palača Pokojniškega zaroda).
Priporočam za prijazna naročila!
A. Legiša.
2925

AUTOMOBILI:

35 HP Austro Fiat osebni 6 sedežni rabljen
16/18 HP Austro Fiat osebni 6 sedežni rabljen
35 HP Puch VIII tipa osebni 6 sedežni rabljen
35 HP Peugeot 6 sedežni rabljen
35 HP Chiribiri 6 sedežni rabljen
16/18 HP Laurin Klement 2 sedežni rabljen
25 HP Daimler 6 sedežni rabljen
35/40 HP Praga 3—5 tonski rabljen
35 HP Fiat Torino 2 1/2 tonski rabljen
45 HP Fiat Torino 5 tonski rabljen

MOTOCIKLI:

B. S. A. novi vseh tip
4 HP „Ariel“ rabljen
3 HP „Wanderer“ rabljen
5/7 HP „James“ rabljen
1 1/2 HP „Alba“ rabljen

se prodaja pri 2937

Jugo-Auto, Ljubljana

Dunajska cesta štev. 36.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Prodaj

Železna blagajna
in ledna omara — napredaj. — Potjanaka cesta št. 11 (v gostilni). 2916

Vinske sode

(Lagerfässer) — dobro ohranjene, stojčice, in sicer 2018 l. 2165 l. 2000 l. 1768 l. 1330 l. — prodam. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2921

Službe

Priden deček
za dela v kuhinji — se sprejme. — Narodna kavarna. 2939

Družabnik

za brezkonkurenčno podjetje s sijajno bodočnostjo se sprejme. — Ponudbe pod »Družba/2878« na upravo »Slov. Naroda«. 2921

Potnik

papirne stroke, ki potujejo po celi Jugoslaviji, želi sprejeti podobne predmete v prodajo proti primerni proviziji. — Ponudbe pod »Potnik/2922« na upravo »Slov. Naroda«. 2922

Išče se domačica
katera je že bila zaposlena v hotelu ter je izurjena, potem perfektna kuharica, tri sobarice in masinist, kateri je izveščen tudi pri elektriki. — Pomošne ponudbe na: »Sanatorij dr. Farkiča, Knez Mihajlov Venac 23, Beograd. Telefon 589. 2890

Šivilje pozor!

Prodi dobremu plačilu in preskrbi stanovanja se sprejmejo takoj prvo vrstne šivilje za izdelovanje damskih kostumov, valenih oblek ter kril za mesto Zagreb. Predstaviti se je osebno pri vrtniki Belhar in Velepič, Ljubljana, Sp. Siska, Kolodvorska ulica 150. 2898

Kupim

Moško kolo,
dobro ohranjeno — kupi Vodopivec, Pražakova ul. št. 3, pritrjuje (od 2.—4. popoldne). 2933

Znamke kupim!

Slovenija 5 p. 25 p. nerabljen, tudi večje količine rajtenih v brezhibnem stanju. — Obvezne ponudbe na: Franjo Počkaj, Smarje pri Jelšah. 2900

Kupim

400 metrov ozkotirnih tračnic (še rabljenih) v dobrem stanju z dvema vagončema Plateauwagen za prevoz lesa. — Cenji ponudbe na naslov Ivan Komovec, Rakek. 2900

Stanovanja

Večja prazna soba
(ali dve sobi) na prometnem kraju, v parterju ali I. nadstropju — se išče za posadbo. — Ponudbe pod »I. maj/2924« na upravo »Slovenskega Naroda«. 2924

Na stanovanje

sprejem enega ali dva gospoda, cv. gospodično — v Spodnji Šiški. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2926

Popolno oskrbo

z razsvetljavo in kurjavo dobi samostojna starejša gospa, katera bi dala na razpolago stanovanje od dveh manjših ali ene velike sobe s kuhinjo in pritliklami mrti družini treh članov. Ostalo po dogovoru. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »V mestu 2935«.

Posojila

Kdor mi preskrbi
boljšo stalno službo, bodisi v mestu ali okolici, mu posodim 15 do 20 tisoč dinarjev, event. tudi več brez obresti. Vstopim tudi kot kompanjon zavedenim kapitalom. — Ponudbe pod »Stalno mesto/2923« na upravo »Slov. Naroda«. 2923

Ponudim večje posojilo

proti dobavi stanovanja in intabulaciji, v kakem mestu ali večjem trgu Slovenije. Rabim tri sobe in čimnato poleg vsch pritlikin. Zezeljeni vrt nasadim in oskrbujem rad sam. — Mirosljubna stranka. Nakup hiše, ta koj ali posojje, možen. — Pisma nasloviti: P. G. Višnjak, pošta Višnjagora. 2905

Dopisovanje

»Dober krojač«
dvignite pisno v upravi »Slov. Naroda«. 2927

Ženitna ponudba.

Poročiti se želim z dekletom ali vdovo do 35 let, ki poseduje posestvo — najraje v bližini Ljubljane ali prometnem kraju Slovenije. Sem 29 let star, prijetne zunanjosti in imam pol milijona kron premoženja. — Neanonimne ponudbe pod »Marljiv gospodar 2929« na upravo »Slov. Naroda«. 2929

Nepremičnine

Realitetna posredovalnica Josip Saje
LJUBLJANA, Sv. Jakoba nabrežje štev. 29 — SE PRIPOROČA V NAKUP IN PRODAJO NEPREMIČNIN. 2126

Vila »Straža«

na Bledu
obstoječa iz 14 opremljenih sob, s krasnim sadnim parkom, je pod ugodnimi pogoji — na prodaj, event. se razmenja za posestvo ali stavbni prostor v Ljubljani. Inventar je kompleten za event. ustanovitve pensiona. — Lega krasna, v središču Bleda; vsi prostori takoj na razpolago. — Dopisi na: E. Navinšek, Ljubljana. 2272

Stavbna parcela

(majhna), krasno ležeča, ob široki cesti na Rožnik v vrsti že obstoječih petih vil (ob cesti kanalizacija, vodovod in elektrika na napeljava) — je na prodaj. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2938

Razno

Gumijasto podlogo
za postelje
nudi trdka Henrik Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17. 2934

Na dobro hrano
(kosilo in večerjo 15 Din) se sprejme s 1. majom več gospodčin. — Gosposka ulica 4, pritrjuje, levo. 2920

Pletenine

vseh vrst in predtiskarija ročnih del, najmodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Škofijo 1, I. nadstropje (v prejšnjem posloju Kreditne banke). 938

Pohištvo!

Vsakovrstne spalnice iz trelega lesa, kuhinjske opreme itd. — nudim po zelo ugodnih cenah. — Matija Andlovic, mizarstvo in zaloga pohištva, Ljubljana, Vidovdanska cesta 6. 2923

Vizitke

priporoča
Narodna tiskarna

Uprava banje Rusande

išče

3 izučene in usposobljene kopališke perice

Ponudbe naj se pošljejo do 10. maja t. l. upravi banje Rusande v Melencima (Banat).

Znanje srbsčine in nemščine je potrebno. 2853

Dr. Aleksander Aranitski javlja v svojem kakor tudi v imenu njenih starišev Matilde in Vinko Majdiča ter bratov in sester Vinko, Demeter, Kornelji, Marica, Saša, Vera, Ema, Zdena, Mira, Zora Lea tužno vest, da mu je ljubljena in nepozabna soproga, hčerka, sestra i. t. d., gospa

Tilka Aranitski roj. Majdič

po dolgi in težki bolezni, danes dne 23. aprila 1924 v 27. letu starosti, prejevši sv. zakramente, blago v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki premile pokojnice se dvignejo v petek 25. aprila 1924 ob petih popoldne iz mrtvašnice na Mirogoju ter shranijo v posebni grobnici k večnemu počitku.

Zadušnice za milo nam pokojnico se bodo brale 29. aprila ob pol osmih zjutraj v župni cerkvi Sv. Marka v Zagrebu ter dne 30. aprila v župni cerkvi v Kranju.

V Zagrebu, dne 23. aprila 1924.

2918